SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 39, П'ЯТНИЦЯ, 30 ВЕРЕСНЯ 2011 РОКУ 1893 Vol. 118, No. 39, FRIDAY, SEPTEMBER 30, 2011 $1.00

Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Святослав відвідав Чикаґо

ЧИКАҐО. – Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Святослав (Шевчук) 22 вересня прилетів до Чикаґо з нагоди 50-ої річниці Української католицької єпархії св. Миколая. 23 вересня він відслужив Літургію для учнів та вчителів Школи св. Миколая. Учні та вчителі прибули до будинку єпархіяльної канцелярії, щоб процесійно увійти до катедрального собору св. Миколая.

До уваги гостя була запропонована святкова програма, підготовлена учнями та вчителями школи. Увечорі Глава УГКЦ відвідав виставку, присвячену історії єпархії св. Миколая, що того вечора відкрилася в Українському національному музеї.

Наступного дня він мав зустріч з Архиєпископом Чикаґської архидієцезії Кардиналом Френсісом Джорджем, завітав на конференцію молоді в Культурному осередку в українській околиці Чикаґо. Конференцію „Унікальний вклад Східніх Церков до трансформації світу" проводив парох церкви св. Івана Хрестителя в Сан-Дієґо, Каліфорнія, о. Джеймс Бенкстон. У ній взяли участь понад 150 учнів, вчителів та директорів суботніх шкіл українознавства з Чикаґо та околиць.

Відтак Предстоятель УГКЦ прибув до храму свв. Володимира і Ольги, де його вітала молодь в українських строях, а також члени Української скавтської організації Пласт та Спілки Української Молоді, духовенство парафії, громадські діячі. Парафія свв. Володимира і Ольги була останньою зупинкою паломництва ювілейної ікони Покрови Пресвятої Богородиці над єпархією св. Миколая. Написання ікони замовив Владика Ричард (Семінак), і ця ікона відбула 18-місячне паломництво по парафіях єпархії.

Понад 550 осіб були присутні на бенкеті, що відбувся увечорі. Звертаючись до присутніх, Патріярх Святослав розповів про ролю єпископа в житті єпархії, поділився своїми розважаннями над історією єпархії та згадав багатьох працьовитих та відданих Церкві провідників та їхній доробок для добра української Церкви і громади.

На завершення святкування відбувся виступ капелі бандуристів, у складі якої виступили 48 музикантів із Канади і США.

Департамент інформації УГКЦ

Український Національний Музей 23 вересня вітав Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Святослава (Шевчука), який взяв участь у відкритті музейної виставки, присвяченої цій події. Одночасно відбулася зустріч з меценатами та священиками єпархії на чолі з Єпископом Чикаґським Ричардом (Семінаком).

Патріярха Святослава зустрів хлібом-сіллю президент музею Ярослав Ганкевич. „Сьогодні ми радіємо, що дорога нового провідника Укра-

(Закінчення на стор. 3)

Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Святослав промовляє в Українському Національному музеї. *Фото: Ярина Климчак*

Акція протесту закордонних українців відбулася в Ню-Йорку

НЮ-ЙОРК. – 21 вересня Український Конґресовий Комітет Америки провів акцію протесту закордонних українців проти політичних репресій та інших антиукраїнських дій уряду Президента Украї-

(Закінчення на стор. 3)

Промовляє президент Українського Конґресового Комітету Америки Тамара Олексій.

Учасники акції протесту біля Постійного представництва України в ООН. *Фото: УККА*

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україна і Росія домовилися про перегляд газових контрактів

КИЇВ. — 26 вересня глава українського уряду Микола Азаров заявив, що Києву вдалося досягти домовлености з Москвою про перегляд невигідних для України контрактів про постачання російського газу, підписаних в 2009 році. Про це чиновник заявив на зустрічі з представниками Парляментської Асамблеї Ради Европи. Київ більше року намагається переконати партнерів змінити підписані попереднім урядом контракти, відповідно до яких ціна на імпортоване з Росії паливо підвищується щоквартально, що загрожує втратою конкурентоспроможности продукції основних експортних галузей України – металургії і хемії. Саме цій проблемі були присвячені переговори президентів України та Росії Віктора Януковича та Дмитра Медведева, що відбулися 24 вересня в Москві. Глава Кабміну заявив, що компроміс був знайдений завдяки плянам створення консорціюму на базі газотранспортної системи України. „Російська сторона погодилася з нами про створення тристороннього консорціюму з участю Европейського союзу. Це безумовно підвищить надійність нашої газотранспортної системи та створить можливість для Европи безперебійно отримувати газ", – зазначив М. Азаров. При цьому український прем'єр не надав більше жодних подробиць. Нагадаємо, що раніше глава російського „Ґазпрому" Олексій Міллер сказав, що в переговорах про постачання російського газу в Україну є проґрес, але не розкрив деталей. Наприкінці минулого тижня аналітики скептично поставилися до перспектив візити Президента України В. Януковича до Москви, засумнівавшись, що Україні вдасться добитися від Росії істотних поступок щодо ціни на газ. Російсько-український „газовий" діялог продовжиться на поточному тижні, пообіцяв О. Міллер. Росія раніше відмовлялася йти на перегляд угоди, пропонуючи Києву лише одну можливість зниження ціни – у разі вступу України до Митного союзу Росії, Білорусії і Казахстану. Україна поки відкидала цю пропозицію. *(„Кореспондент")*

Українську Православну Церкву знову об'єднають

КИЇВ. — Глава Української Православної Церкви Київського патріярхату (УПЦ КП) Патріярх Філарет та очільник Української Автокефальної Православної Церкви Митрополит Мефодій відновили діялог про подолання розколу країнського православ'я та створення єдиної Церкви. Про це йдеться у спільній заяві церковних єрархів, яку оприлюднила 23 вересня прес-служба УПЦ КП. „Ми свідомі того, що цей шлях складний. Але разом з тим і ми самі, і єпископат, духовенство та вірні очолюваних нами Церков завжди розуміли і визнавали шкідливість наявного розділення та виявляли бажання знайти спосіб його подолання", – йдеться у заяві. Філарет та Мефодій звертають увагу на поділ суспільства, суперечки між політиками та різноманітні спроби посіяти ворожнечу на мовному та національному ґрунті, і вважають, що однією з причин такої ситуації є „брак єдности Православної Церкви в Україні". Вони заявляють, що робитимуть все можливе для єднання українського суспільства, зокрема для подолання церковного розділення. *(„Газета по-українськи")*

Україна підписала „бойову" угоду з НАТО

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Україна та НАТО підписали імплементаційну угоду щодо другого етапу утилізації боєприпасів, повідомив 21 вересня у Брюселі заступник міністра оборони Володимир Омельянчук. „Продовжуємо дуже корисну працю, яка була започаткована у 2005 році у програмі між урядом України і трастовим фондом „НАТО NAMSA", де вони надають нам дуже суттєву допомогу фінансову щодо утилізації боєприпасів", – сказав він. В рамках другого етапу, який триватиме з 2011 по 2014 роки, плянується утилізувати 76 тис. тонн боєприпасів, 366 тис. одиниць стрілецької зброї та 3 млн. протипіхотних мін. Трастовий фонд НАТО надасть на ці цілі 24.4 млн. евро, що становитиме 88 відс. необхідного фінансування для утилізації боєприпасів. Решту 12 відс. коштів буде надано з бюджету України. За словами заступника міністра, утилізації підлягатиме стрілецька зброя 4-ої категорії, яка вже була у використанні. *(„Українська правда")*

Суд поновив розгляд справ Ю. Тимошенко й Ю. Луценка

КИЇВ. — Печерський районний суд Києва 27 вересня поновив розгляд кримінальних справ щодо колишнього прем'єра Юлії Тимошенко та колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Луценка. Напередодні адвокат Ю. Тимошенко Олександер Плахотнюк зазначив, що стан здоров'я Ю. Тимошенко покращився, і вона буде присутня на засіданні. Під час судових дебатів представник обвинувачення, прокурор Лілія Фролова попросила суд призначити Ю. Тимошенко покарання у вигляді семи років позбавлення волі. У справі Ю. Луценка того ж дня очікують виклик свідків. На попередньому засіданні 21 вересня перерву оголосили у зв'язку з тим, що у суд з'явився лише один свідок. *(Радіо „Свобода")*

У „Нашій Україні" обурені: „керманичі" опозиції тільки розпускають плітки

КИЇВ. — Член політичної ради „Нашої України" Данило Лубківський вважає, що плітками про „Нашу Україну" відволікають від головного – Україні потрібна політична альтернатива. „Увагу людей навмисно відволікають на другорядні теми про розколи, розкольників, що буде з Віктором Ющенком і т.д. Ми не коментуємо ані плітки, ані публікації вигаданих авторів, – підкреслив 27 вересня Д. Лубківський. – Але є потреба сказати по суті проблеми. В Україні немає національної опозиції: реальної політичної альтернативи – здорової, національної, широко мислячої, – такої, яка дає перспективу. Зараз триває процес формування такої альтернативи. Це викликає протидію – не лише з боку влади, але й з боку опозиційного середовища, яке є суперечливим, неоднорідним і, відтак, у підсумку дуже часто бездіяльним. Люди шукають альтернативу, а їм чергові „керманичі" нав'язують кулуарні розробки. Спроби протидіяти появі нової політичної альтернативи будуть постійно, і ми ставимося до цього спокійно. Ми хочемо об'єднання з ідеологічно близькими партіями, які сповідують національні і демократичні погляди, що дають перспективу країні. Зараз відбуваються консультації на цю тему. Маю надію, що така праця дасть результат", – заявив Д. Лубківський. *(УНІАН)*

У „Могилянці" вирішили не виключати студентку Д. Степаненко

КИЇВ. — Національний університет „Києво-Могилянська академія" вирішив не виключати студентку Дарію Степаненко за те, що 22 вересня вона вдарила міністра освіти Дмитра Табачника букетом квітів. Президент академії Сергій Квіт сказав: „Дарія Степаненко залишиться студенткою академії, корпоративна угода з нею розриватися не буде". Таке рішення було винесено після зборів представників адміністрації Вищих навчальних закладів з провідниками студентських організацій, що відбулися 26 вересня. На думку учасників зборів, мотивації Д. Степаненко були щирими, однак, вона була утягнена в маштабну інформаційну провокацію, метою якої було нашкодити академії. Д. Степаненко пояснила свій учинок тим, що це її протест проти політики, яку проводить міністерство на чолі з Д. Табачником. *(„День")*

Україна отримає від США 60 млн. дол. за вивезення високозбагаченого урану

НЮ-ЙОРК. — Меморандум про взаєморозуміння щодо співпраці з питань ядерної безпеки між Україною та США підписали у Ню-Йорку глави зовнішньополітичних відомств двох держав Костянтин Грищенко і Гіларі Клінтон. Документ закріплює зобов'язання США надати Україні технічну і фінансову допомогу обсягом близько 60 млн. дол., у тому числі на будівництво сучасної установки „Джерело нейтронів", що має бути введена у дію до 2014 року. „Джерело нейтронів" створюватиметься за найсучаснішими технологіями, з дотриманням найвищих стандартів безпеки і „буде спроможне виробляти понад 50 різних медичних ізотопів для лікування раку та інших захворювань". „Документ передбачає практичні питання, чітко визначає обов'язки кожної з сторін, і у нас є повна впевненість у здатності України і США дотриматися задеклярованих цілей і термінів", – зазначив після підписання міністер закордонних справ України К. Грищенко. У свою чергу, Державний секретар США Г. Клінтон наголосила, що Київ і Вашінґтон „зробили ще один крок у стратегічному партнерстві. Ми просунули вперед наші спільні інтереси зробити світ більш безпечним", – сказала вона. *(„День")*

Верховна Рада проголосувала за біометричні пашпорти

КИЇВ. — Верховна Рада 23 вересня ухвалила закон, який передбачає запровадження біометричних пашпортів в Україні. У законі міститься перелік інформації, яка повинна зазначатися у документах, що засвідчують особу. До блянків нових документів має бути внесено безконтактний електронний носій інформації, на який вноситиметься зокрема біометричні дані про особу. Введення нових пашпортів, було одним з зобов'язань, які Україна мала виконати задля отримання безвізового режиму з Евросоюзом. *(Бі-Бі-Сі)*

Україна і Молдова підписали нову міжпарляментську угоду

КИЇВ. — Голова парляменту Молдови Маріян Лупу та голова Верховної Ради України Володимир Литвин 26 вересня підписали нову міжпарляментську угоду. М. Лупу відзначив: „Ми підписали нову угоду про співпрацю рівня парляменту... Надалі буде розроблений плян нашої спільної праці". У свою чергу, В. Литвин додав: „Візита Президента і речника парляменту Республіки Молдова дуже важлива для нас. Надалі ми розробимо дорожню карту співпраці наших парляментів на постійній основі". *(„День")*

„НУ-НС" вимагає звіту від С. Тігіпка щодо скорочення пільг

КИЇВ. — Голова парляментської фракції „Наша Україна-Народна самооборона" Микола Мартиненко заявив 27 вересня, що фракція НУ-НС наступного тижня знову вимагатиме заслухати у Верховній Раді віце-прем'єр-міністра – міністра соціяльної політики Сергія Тігіпка щодо скорочення пільг. „С. Тігіпко повинен публічно пояснити українському суспільству причини, через які уряд ініціював скорочення пільг та соціяльних ґарантій понад 10 млн. громадян. І чому профільний віце-прем'єр не захищав наповнення соціяльних статей в проєкті бюджету-2012", – відзначив М. Мартиненко. За його словами, за умовами надання траншу Міжнародним Валютним Фондом, з яким веде переговори С. Тігіпко, потрібне буде не лише скорочення соціяльних пільг, а й підвищення тарифів на газ для населення. Таким чином, на думку М. Мартиненка, влада „продовжує закривати „дірки" в скарбниці за рахунок громадян". *(Радіо „Свобода")*

Вперше можна побачити унікальну виставку порцеляни

КИЇВ. — У Музеї українського народного декоративного мистецтва вперше в Україні можна побачити унікальну виставку порцеляни одного з найпотужніших підприємств XIX ст. – заводу Олександра Міклашевського. Цей завод працював у 1839-1861 роках у селі Волокитин Чернігівської губернії (сьогодні це Сумська область). Звідси й назва відомого на весь світ мистецтва — волокитинська порцеляна. *(„День")*

Прокуратура готує переслідування ще однієї громадської організації

КИЇВ. – 27 вересня до бюра Всеукраїнської молодіжної громадської організації „Молодіжний Націоналістичний Конґрес" (МНК) надійшло повідомлення, що до Генеральної прокуратури України подана заява від народного депутата від Комуністичної партії України Олександра Голуба з проханням порушити кримінальну справу проти МНК. Причиною, за його словами, є розпалювання міжнаціональної ворожнечі.

Йдеться про те, що 14 червня, в Києві, до 120-річниці від дня народження Євгена Коновальця відбулася урочиста хода, учасники якої нібито вигукували антиросійські гасла. Ніхто з організаторів ходи в МНК цього не визнає.

Голова організації Сергій Кузан зауважив, що з цією заявою С. Голуб звернувся лише через три місяці, що свідчить про фальшивість його заяви і спробу щоб відвернути увагу від антинародної діяльности Комуністичної партії в складі провладної коаліції.

Катерина Аврамчук,
прес-секретар МНК

Під час урочистої ходи молоді на вшанування Євгена Коновальця в Києві 14 червня не було політичних гасел. *Фото: МНК*

Патріярх ...

(Закінчення зі стор. 1)

їнської Греко-Католицької Церкви пролягла через цей храм української культури", – сказав президент музею. Присутні заспівали патріярший гимн.

Відкриваючи виставку, віце-президент музею Лідія Ткачук зазначила: „Бог у своїй мудрості бажав колись Митрополитові Андреєві Шептицькому стати опікуном музейництва, саме тепер доручає цю важливу і складну місію Патріярхові Святославові."

Єпископ Р. Семінак звернувся з подякою до жертводавців єпархії та особисто до Патріярха, який своєю першою візитацією до Америки віддає шану найбільшій греко-католицькій єпархії у світовому вимірі.

Виступи відбувалися на тлі карти США, на якій синім кольором були зазначені штати, що охоплюють 48 парафій. Над її виготовленням працював піддиякон Петро Рудка.

Музейна виставка за допомогою унікальних експонатів висвітлює головну ідею: Український Національний музей – це місце, де зберігаються свідоцтва нашої культури, живе творчий дух нації.

Куратор виставки Марія Климчак у своїй презентації провела паралель між минулим і сьогоденням музею та ролі духовних провідників у підтримці музейної справи.

Маловідомі сторінки з минулого української діяспори та Церкви відкриває музейний архів. Експозицію виставки складають речі з фондів музею, історичні фотографії про життя єпархії, духовна література, також стародруки, датовані 1610, 1657, 1704 роками, передані музеєві Теодозієм та Лукією Грицевими з Клівленду. Особливими експонатами є ориґінальні листи Митрополита А. Шептицького. Унікальну колекцію церковної фалеристики, яка включає митрополичі медалі та відзнаки, передав д-р Юрій Подлуський з Чикаґо.

Пожовклі від часу фотографії зберегли обличчя найвизначніших служителів Церкви. У 1884 році на прохання емігрантів греко-католиків Єпископ Сильвестер Сембратович прислав до Америки першого священика о. Івана Волянського (1857-1926). У 1894 році вже було 30 священиків, а в 1894-1897 роках ще шість галицьких священиків висвятилися для місійної праці у США.

Патріярх Святослав сказав, що саме музеї служать засобом виховання українства та збереження його ідентичности.

З благословення Патріярха Святослава Український Національний Музей у Чикаґо розпочав приготування до святкування свого 60-річчя, яке відзначатиметься наступного року.

Марія Климчак

На зустрічі в музеї промовляє Єпископ Ричард (Семінак).

Члени дирекції, управи і працівники музею під час зустрічі з Патріярхом Святославом (сидять зліва): д-р Юрій Подлуський, Патріярх Святослав, Мирослава Баторфальви, Лідія Ткачук, (стоять зліва): Соломія Солдан, Софія Федащин, Ярослав Ганкевич, Ігор Матвіїшин, Микола Міщенко, Марія Климчак, Анна Чичула, Михайло Климчак. *Фото: Ярина Климчак*

Акція...

(Закінчення зі стор. 1)

ни Віктора Януковича, Акція протесту відбулася у зв'язку з перебуванням В. Януковича на 66-ої сесії Генеральної асамблеї ООН в Ню-Йорку.

Учасники акції зустрілися біля Постійного представництва України в ООН з гаслами протесту. Було зачитано відкритий лист УККА до В. Януковича (див. „Свободу" від 23 вересня).

Л. Хм.

Голова відділу Українського Конґресового Комітету Америки в Ню-Йорку Іванка Заяць під час акції протесту спілкується з охоронцями громадського порядку.

АМЕРИКА І СВІТ

Америку попросили не втручатися в економічні справи Европи

БЕРЛІН. — Міністер фінансів Німеччини Вольфґанґ Шойбле закликав американське керівництво не втручатися в економічну політику Евросоюзу (ЕС), а замість цього зосередиться на вирішенні власних економічних проблем. Таку заяву німецький політик зробив 27 вересня, виступаючи в Европейській школі менеджменту і технологій у Берліні. В. Шойбле заявив, що давати поради іншим набагато легше, ніж приймати власні рішення, і що особисто він без проблем міг би проконсультувати американський уряд. „Навіть якщо Барак Обама вважає інакше, я не думаю, що проблеми Европи стали причиною проблем США", – підкреслив міністер. Західні засоби масової інформації відзначають, що таким чином В. Шойбле, ймовірніше, відреаґував на слова Б. Обами, який раніше заявив, що нездатність ЕС впоратися з проблемою зовнішнього боргу Греції „лякає світ". До урядів европейських країн також звернулася Держсекретар США Гіларі Клінтон, яка закликала провести реформи для виходу з боргової кризи. Як відомо, Греція з 2009 року перебуває на грані дефолту через свій величезний зовнішний борг. ЕС і Міжнародний валютний фонд виділили на порятунок грецької економіки кредит в 110 млрд. евро, а уряд Греції робить різні кроки для зменшення державних витрат. *(УНІАН)*

ЕС і США критикують пляни Ізраїлю щодо будівництва нових поселень

ВАШІНҐТОН. — Европейський союз та США виступили з критикою плянів ізраїльського уряду збудувати 1,100 нових помешкань на території Східнього Єрусалиму, повернення якої вимагають палестинці. Виступаючи 27 вересня у Вашінґтоні, Секретар Державного департаменту США Гіларі Клінтон назвала рішення ізраїльської влади „контрпродуктивним" для справи відновлення переговорів. „Як знаєте, ми давно спонукаємо обидві сторони уникати дій, які б могли підірвати довіру, особливо щодо Єрусалиму, уникати дій, які інша сторона могла б сприйняти як провокаційні", – сказала Г. Клінтон. На думку палестинців, які плянують перетворити Східній Єрусалим на столицю своєї майбутньої держави, цей крок свідчить, що Ізраїль не має наміру відновлювати мирні переговори. *(Радіо „Свобода")*

Іран звільнив ув'язнених американських туристів

ТЕҐРАН, Іран. — Іран звільнив двох американців, яких було затримано у 2009 році за звинуваченням у шпигунстві та незаконному перетині кордону. Шейна Бавера та Джоша Фатала випущено на волю 21 вересня – після того, як суддя схвалив розпорядження на їх звільнення. Біля в'язниці на них чекав автомобіль посольства Швайцарії. Чоловіків було звільнено під заставу в 1 млн. дол. Про звільнення американців повідомило іранське телебачення. Американська телемережа CNN повідомила, що Державний департамент підтвердив інформацію про звільнення громадян США. Адвокат Ш. Бавера і Дж. Фатала сказав, що його клієнтів буде передано швайцарським дипломатам у Теґерані, які представляють інтереси США в Ірані. Звільнені американці відлетять з країни літаком, наданим Оманом.*(„Голос Америки")*

Генеральна асамблея ООН зустріла Махмуда Абаса оплесками

НЮ-ЙОРК. — Генеральна асамблея (ГА) ООН зустріла главу Палестинської національної адміністрації Махмуда Абаса овацією після того, як він передав Генеральному секретареві всесвітньої організації заяву на прийняття до неї Палестини. Згідно з процедурою приняття нових членів в ООН, Бан Кі-Мун має передати протягом декількох днів заявку палестинців у Раду Безпеки (РБ) ООН. Якщо вона буде відхилена або одна з країн постійних членів ради накладе вето, то ГА може проголосувати за надання Палестині статусу „держави-спостерігача", що дозволить їй брати участь у багатьох міжнародних форумах і подавати позови в Міжнародний кримінальний суд. У даний час Палестина має статус суб'єкта-спостерігача ООН. США вже заявили, що використовують своє право вето в РБ ООН, щоб заблокувати вступ Палестини до лав цієї організації. Президент США Барак Обама сказав 21 вересня в ГА ООН, що палестино-ізраїльський конфлікт може бути вирішений тільки шляхом переговорів, і мир не може бути досягнутий через заяви і резолюції ООН. *(„Кореспондент")*

Віце-прем'єр Росії подав у відставку

МОСКВА. — Віце-прем'єр, міністер фінансів Росії Олексій Кудрін пішов у відставку через розбіжності з Президентом Дмитром Медведевим. Д. Медведєв підписав заяву про відставку О. Кудріна 26 вересня. О. Кудрін скритикував економічну політику Кремля і сказав, що коли прем'єр-міністер Володимир Путін виграє президентські вибори у 2012 році, і Д. Медведєв стане главою уряду, він покине Кабінет міністрів. Д. Медведєв назвав слова О. Кудріна „непристойними" і закликав міністра фінансів негайно подати у відставку. Д. Медведєв сказав міністрові, що якщо у нього є розбіжності з політикою Президента, йому залишається єдиний вибір – піти у відставку. О. Кудрін сказав, що порадиться у тій справі з прем'єр-міністром В. Путіним, який заявив 24 вересня, що кандидуватиме у президенти. О. Кудрін обіймає посаду міністра фінансів з 2000 року. Йому загально завдячують виведення Росії з ґльобальної фінансової кризи 2008 року. *(„Голос Америки")*

У Ню-Йорку відкрився Ісламський культурний центр

НЮ-ЙОРК. — Поблизу місця, де стояли вежі-близнюки Всесвітнього торговельного центру в Ню-Йорку, відкрили Ісламський культурний центр, повідомили 22 вересня засоби масової інформації. Події присвятили виставку фотографій. На ній представлено майже 200 світлин дітей міґрантів з різних країн. Для відвідувачів акції грала оркестра традиційних близькосхідних інструментів. Ісламський культурний центр містить мечеть, лекційні кляси, а також приміщення для спорту, дозвілля та розваг. Торік в США провели кілька маштабних протестів з вимогою скасувати будівництво мечеті поблизу місця терористичних атак 11 вересня 2001. Проте, урочисте відкриття центру відбулося спокійно. *(„День")*

Венеціянська комісія рекомендує Україні пропорційну систему виборів

СТРАСБУРҐ, Франція. — Венеціянська комісія Ради Европи не рекомендує Україні повертатись до змішаної виборчої системи. Про це заявив на прес-конференції 23 вересня секретар комісії Томас Маркерт, коментуючи попередні висновки Венеціянської комісії щодо проєкту закону про вибори народних депутатів України. „Головним аспектом нового законопроєкту є те, що він пропонує повністю змінити виборчу систему – з пропорційної на змішану. Ми не вважаємо, що змішана виборча система може бути кращою для України. Ми виступаємо за реґіоналізовану пропорційну систему з відкритими виборчими списками", – сказав він. За словами Т. Маркерта, ця система не суперечить европейським виборчим мірилам. Водночас він констатував відсутність консенсусу між більшістю й опозицією у питанні реформування виборчого законодавства. Несподіванкою для Венеціянської комісії (ВК) стало те, що рішення про перехід до іншої виборчої системи було ухвалено лише однією стороною – правлячою партією. „Для нас принципово, щоб вибір таких важливих речей відбувався з участю всіх політичних сил і досягненням широкомаштабної згоди", – підкреслив секретар ВК. Представники комісії відзначили, що у законопроєкті не вирішено ключове питання поділу на виборчі округи. „Ми не знаємо, якими будуть виборчі округи. Кандидатам уже слід готуватися, і вони мають знати, в якій окрузі кандидуватимуть. Це питання має бути вирішено негайно", – заявив Т. Маркерт. Він висловив сподівання, що українські органи влади „дочекаються офіційного висновку Венеціянської комісії, який плянується ухвалити 14 жовтня, і вже тоді розглядатимуть законопроєкт у парляменті". *(„Укрінформ")*

За рік у світі загинули 82 журналісти

ВІДЕНЬ, Австрія. — Єдиною країною Европи, де у 2011 році вбивали журналістів, стала Росія. Такі дані оприлюднив Міжнародний інститут преси (МІП) у своєму дослідженні. За даними МІП, загалом за рік у світі загинули 82 журналісти, з яких у европейському реґіоні тільки два, і обидва на території Росії. Найнебезпечнішою країною лишається Мехіко, де при виконанні службових обов'язків життя втратили 11 представників засобів масової інформації (ЗМІ). За нею йде Ірак з дев'ятьма смертями журналістів. Загалом, найбільше журналістів (34) загинуло у Південній і Північній Америці (в США і Канаді – жодного). 24 представники ЗМІ втратили життя в арабських країнах Близького Сходу та північної Африки, 13 – в Азії. Нагадаємо, згідно з даними МІП, у 2010 році у світі загинув 101 репортер, у 2009 – 110 журналістів. *(„Українська правда")*

Турецький прем'єр спричинив бійку на засіданні ООН

НЮ-ЙОРК. — Під час засідання 66-ої сесії Генеральної асамблеї ООН в Ню-Йорку прем'єр-міністер Туреччини Тайіп Ердоґан став учасником відразу кількох конфліктів. Запізнюючись на початок промови глави Палестинської автономії Махмуда Абаса, турецький прем'єр вирішив скоротити шлях до свого місця і спробував пройти в залю найкоротшим шляхом, який не призначений для проходу гостей. Співробітники служби безпеки ООН, виконуючи посадові інструкції, вирішили перешкодити такому несанкціонованому доступові. У цей момент охоронці Т. Ердоґана, які були зареєстровані в штаб-квартирі як його радники, стали розштовхувати представників служби безпеки. У висліді один з учасників бійки – співробітник охорони штаб-квартири ООН – був госпіталізований. Т. Ердоґан пройшов в залю засідань ООН, але все ж через передбачений протоколом вхід. Глава прес-служби Генерального секретаря ООН Мартін Несіркі назвав випадок з турецькою делеґацією „вичерпаним" і заявив, що „всі необхідні заходи прийняті". У той же день на турецького прем'єра було ще скоєно напад. Невідомий чоловік спробував напасти на турецького прем'єра під час виступу перед Генеральною асамблеєю Президента Палестинської автономії М. Абаса. Нападника зупинили охоронці Т. Ердоґана. Прем'єр-міністер не постраждав. Мотиви нападника невідомі, однак, висуваються припущення, що напад міг бути пов'язаний з турецько-курдським конфліктом. *(УНІАН)*

Опубліковано невідомий роман Артура Конана Дойла

ЛОНДОН. — Британська бібліотека опублікувала невідомий раніше перший роман відомого письменника Артура Конана Дойла. Твір називається „Оповідання Джона Сміта" і був написаний 130 років тому, ще до знаменитих повістей і розповідей про детектива Шерлока Голмса. Відомо, що рукопис зберігався у фондах бібліотеки. Зі слів куратора відділу сучасних рукописів Британської бібліотеки Рейчел Фос, роман був написаний в 1883-1884 роках, проте рукопис загубився на пошті по дорозі до видавця. У висліді письменникові довелося відновлювати його з пам'яті. У підсумку рукопис, що потрапив у розпорядження бібліотеки, обривається на шостому розділі. 144-сторінковий роман уже надійшов у продаж в онлайн-крамницю Британської бібліотеки й коштує 9.95 фунтів стерлінґів (приблизно 15.3 дол.). *(„День")*

НА ТЕМИ ДНЯ

Коли стає зовсім темно, можна побачити зорі

Нижче вміщена публікація – це голос з-за ґрат: один з командирів революційного київського Майдану в кінці 2004 року, один з ініціяторів громадського протестного руху „Україна без Кучми", колишній міністер внутрішніх справ України Юрій Луценко, якому тепер режим Віктора Януковича мститься за його опозиційність до Партії Реґіонів і без достатніх підстав утримує у в'язниці, ділиться деякими важливими подробицями, котрі стосуються ще однієї дуже відомої жертви криміналізованої київської влади – журналіста Георгія Ґонґадзе, від дня убивства якого у вересні минає 11 років.

Відразу після останніх президентських виборів я сказав, що Україну відкинуто назад у 1999 рік, рік всевладдя Леоніда Кучми і торжества олігархів, рік розгрому опозиції і тотальної цензури.

На жаль, я не помилився. Для українського суспільства і для кожної вільної людини знову наступили часи виживання і надії на удачу: задушать чи не задушать?

Знову нагорі панує принцип зграї: все в нашій владі, якщо у владі – всі наші. Знову в одному найголовнішому кабінеті країни вирішують, кого посадити, кому дозволити бізнес, кого зробити депутатом, а кому – відрізати голову.

Тоді в тому кабінеті йшлося про голову Георгія Ґонґадзе.

…Я знав Ґію як живу людину. Він був одним з невеликого числа блискучих журналістів, які рубали правду-матку в організованій мною безбашенній газеті „Грані". Олег Єльцов, Тетяна Коробова, Ірина Погорєлова, Володя Скачко, Георгій Ґонґадзе, Валерій Зайцев – ми робили газету-бомбу, яку щотижня читали з-під поли 100 тис. осіб.

Пізніше Ґія придумав свій проєкт інтернет-газети „Українська правда", яка почала з передруку „Граней" і швидко набирала гостроти і авторитету вже своїми власними матеріялами.

У темряві авторитаризму цей сектор правди не міг не стати темою розбірок у тому всевладному кабінеті. Тож всі наші прізвища звучать на плівках Миколи Мельниченка. Високі фіґуранти розмов вирішили дати лекцію тим, хто смів мати сміливість. У результаті інтриґ наближених до трону роля жертви випала для Ґонґадзе.

За день до смерти, 15 вересня, я бачився з ним у редакційній кімнаті, де було, як завжди, накурено і гамірно. Атмосферу тих „плянірок" гарно передає звіт прослушки СБУ: „зібрані нецензурно висловлюються про владу і проголошують антипрезидентські тости".

Ґія приніс останню статтю, „стрельнув" 10 долярів і не дочекався червоного вина, за яким побіг мій помічник. Він завжди поспішав. „Наступного разу", – сказав Георгій. Наступного разу в нас уже не було…

Завдяки тоді мужньому і непідкупному Олександрові Морозові, завдяки активності друзів-журналістів, завдяки наметам безкомпромісних ідеалістів „України без Кучми", завдяки першим після проголошення Незалежности багатотисячним мітинґам і об'єднанню різнокольорової опозиції через декілька місяців Георгій Ґонґадзе став символом.

Один з найвідоміших християнських святих теж носить ім'я Георгія. Прикметно, що леґенди про нього не збігаються ні в часі, ні в місці його подвигів. Але чудо життя і смерти Георгія-Змієборця визнають і католики, і православні, і навіть мусульмани.

Відродження вільної України – чудо нашого Георгія Ґонґадзе. Його ім'я стало всесвітньовідомим символом боротьби для опозиції і випробуванням для влади.

Я дуже шкодую, що не зміг переконати Віктора Ющенка перейменувати вулицю Банкову на вулицю Ґонґадзе. Не тільки заради пам'яті, але й для перестороги. Думаю, багато каламутних і неправедних указів і універсалів було б важче підписати за такою адресою.

У моєму робочому кабінеті в Міністерстві внутрішніх справ (МВС) стояли декілька фотографій з „минулого життя". Серед них – фото встановлення пам'ятника убитому Георгієві, який з усіх боків тримають багато-багато рук.

Я щасливий тим, що зумів добитися явки з повинною працівників міліції, які скоїли це вбивство. Прямо з мого кабінету їх забрали слідчі. Не моя вина, що клопотання і навіть вимоги допитати замовників впиралися у зневажливу посмішку тодішніх керівників Генерального могильника. Вони, кров од крови недобитої В. Ющенком системи, вміли чекати свого реваншу.

Чергову річницю того злочину я зустрічаю логічно для поверненої у вчорашню темряву країни – в тюрмі. Л. Кучма і Володимир Литвин – на волі, в президії Верховної Ради до 20-річчя Незалежности України. Справа Олексія Пукача дбайливо закрита від гласности, і навіть інформація учасників процесу про викривальні покази генерала-убивці не стала ні шоком для країни, ні моральною гибеллю цих політичних діячів.

„Совість зазвичай мучить не тих, хто винен", - писав мудрий Еріх-Марія Ремарк.

Широко розреклямована на початку року справа проти Л. Кучми повільно йде до закриття. Все зроблено для того, щоб врятувати „Папу" нинішніх нащадків кучмізму. Крайніми призначено трьох міліціонерів, одного генерала і застреленого міністра. Я не беруся замінити суд, але хочу нагадати міліцейський вислів: „У кожного злочинного потягу є свій паровоз".

Таким паровозом, який привів до смерти Г. Ґонґадзе, є Президент Л. Кучма. Саме він створив у країні систему, при якій офіцери міліції покірно виконали вказівку вбити людину. І що важливо – всі в міністерстві знали про це. Знали і мовчали, бо це було природнім для створеної Л. Кучмою атмосфери в міліції, у владі, в країні в цілому.

Хто думає, що я суб'єктивний – перечитайте записку покійного Юрія Кравченка, на якого зараз підло хочуть повісити всю вину. Ця записка – вирок. Якщо не для цього, то для вищого суду: „Я став жертвою політичних інтриґ Президента Кучми і його оточення".

Пишу це не для помсти Л. Кучмі. Його по-людськи шкода. Але думаю, що ми повинні нагадати про цей вже давній злочин, щоб зупинити кам'яніння нелюдської авторитарної системи. Тепер уже системи Віктора Януковича.

Пишу про це і тому, що маю на це право. Я багато чого не встиг чи не зміг зробити в Міністерстві внутрішніх справ, але про підкидання вибухівки та зброї опозиційним діячам в міліції в 2005-2009 роках не могло бути й мови! У тій міліції рішення перекрити центр столиці для акції опозиції до Дня Незалежности було нереальним! У тій міліції наказ про викрадення і вбивство журналіста (та й будь-кого) був абсолютно неможливим!

Сьогодні все це знову повернулося.

Розгул злочинности нікого в МВС не турбує. Головне знову одне – вгодити „Папі". Тільки тепер його звуть – Лідер. На захист його інтересів, на виконання його наказів, на забезпечення його спокою спрямовані всі зусилля 300-тисячної системи.

І такий стан „міліції без голови" знову робить можливим будь-який наказ. Тож не дивно, що відновлення небезпеки тоталітаризму знову об'єднує і виводить на вулиці інакомислячих.

Для чого я і такі, як я, знову нариваємося на проблеми? Чи вартує продовжувати боротьбу, якщо апатія і байдужість заліпила очі й рот нації? Якщо все, проти чого ми боролися, – торжествує? Якщо вчорашні друзі вивернулися шерстю наверх? Я часто чую ці запитання.

Моя дружина плакала через політику один раз – у 2001 році, коли розгромили наметове містечко „України без Кучми", а телевізор демонстрував 100-тисячний мітинґ підневільно зігнаних під дощем на харківську Площу Свободи людей з однотипними гаслами „Кучма – наш Президент!".

І в Києві, і в Полтаві, і в Одесі – скрізь тисячі задовбаних владою українців тримали ці гасла. Іра тоді плакала від зневіри. Я їй пообіцяв, що це ненадовго.

У листопаді 2004 року мене послали спостерігачем на Кіровоградщину. Виборча округа був вотчиною Віктора Лозинського, тоді – довіреної особи кандидата в президенти В. Януковича. Було все – і спроби перевірки міліцією правильности заповнених бюлетенів, і підпал дільниць, і викрадення протоколів. Боротьба була жорстокою, інколи сходилися в рукопашну.

(Закінчення на стор. 7)

Історія України від Д. Табачника

КИЇВ. – Новий підручник з історії України для 11-клясників менший за попередній на 100 стор., зате у ньому є біографія Віктора Януковича. Переписати попередній підручник зажадав міністер освіти Дмитро Табачник.

Раніше перший розділ називався „Україна під час Другої світової війни", у новій версії „Велика вітчизняна війна". Для Організації Українських Націоналістів відвели одне речення, про загибель Романа Шухевича та Степана Бандери не згадали.

У новому підручнику немає згадок про Карпатську Україну, з проголошення якої фактично для українців почалася Друга світова війна. Про перемогу у минулій війні автори говорять словами російського письменника Костянтина Федіна, а українцям вклеюють ярлик коляборантів.

Помаранчевій революції в попередній „Історії України" був відведений розділ, у новій – кілька слів: „Опозиція вдалася до протестних акцій і повністю паралізувала роботу центральних органів влади".

„Ідеться про часткове повернення до попередніх схем. Думаю, це безпосередньо пов'язано з ролею Д. Табачника, його трактуванням Другої світової війни, неґативними висловлюванням про ОУН та Українську Повстанську Армію. Він вживає при оцінці подій клясичну радянську історикографічну схему", – стверджує політолог Олексій Гарань. *(УНІАН)*

Антитабачниківський проєкт з історії України

30 серпня на базі Інституту історії України Національної Академії Наук України Міністерство освіти і науки, молоді та спорту провело презентацію нових підручників з історії України для 11-ої кляси, за якими найближчими роками будуть навчатися всі українські школярі.

Водночас Всеукраїнська громадська організація „Не будь байдужим!" підготувала свою гідну відповідь русифікаційним ініціятивам цього міністерства.

Історики і мистці готують методичні рекомендації для вчителів та диски з мультимедійними презентаціями, в яких будуть висвітлені та деталізовані „білоплямні" сторінки історії України, зокрема з становлення Київської Русі, Конотопської битви та Карпатської України.

Узяти участь у проєкті погодилися українські історики Олексій Сокирко, Олександер Пагіря та Олександер Алфьоров, а також професійний дизайнер Євген Чупак. До співпраці запросили вчителя історії Київського гуманітарного ліцею Якова Ґольденберґа. Проєкт для початку охопить 300 київських шкіл, яким безкоштовно і за бажанням будуть надані диски з презентаціями.

„Це дуже цікаво – відтворити матеріял у візуальному і звуковому вимірах, посилити враження не тільки світлинами, авдіоефектами але й, наприклад, кадрами з унікальних хронік 1930-их років про події на Закарпатті", – оворить розробниця теми „Карпатська Україна" Олена Подобєд-Франківська.

Результати цієї співпраці, кажуть організатори, стануть для освітян яскравою проукраїнською альтернативою черговій колонізаторській дії Дмитра Табачника.

Вікторія Лупенко,
Київ

Вправа з окозамилювання

На засіданні високого рівня Генеральної асамблеї ООН з профілактики неінфекційних захворювань та боротьби з ними 20 вересня виступив з промовою Президент України Віктор Янукович. Він сказав, що обговорювана проблема „є дуже актуальною, без перебільшення, має світовий маштаб та впливає на ґльобальний розвиток, вражаючи людей в усіх країнах, незалежно від їх соціяльно-економічного стану".

Далі промовець зауважив, що „Україна не є виключенням", тобто винятком, але перейшов до нахваляння здобутками нинішнього уряду. „Запроваджена в Україні широкомаштабна програма реформ спрямована на створення таких умов життя, за яких люди будуть із впевненістю дивитись у майбутнє, дбати про своє благополуччя та здоров'я. Маємо успіх у боротьбі з травматизмом. За три роки кількість загиблих внаслідок дорожньо-транспортних пригод зменшилася у 2.4 рази. Це результат комплексної політики: покращення якости доріг, посилення санкцій за порушення правил дорожнього руху та боротьби з корупцією в лавах дорожньо-патрульної служби", – повідомив В. Янукович.

А вже наступного дня, 21 вересня, ніби відгукуючись на цю заяву, колишній міністр транспорту України Йосип Вінський заявив на Радіо „Свобода", що не бачить позитивних змін за останній рік у поліпшенні стану українських доріг. Усі фонди витрачені на дороги, які пов'язані з Евро-2012, місцеві дороги перестали фінансувати, їхній стан різко погіршується. З 170 тис. кілометрів автошляхів України капітального ремонту потребують близько двох третин. Національний університет державної податкової служби України повідомив, що травматизм в Україні залишається неприпустимо високим і перевищує показники европейських країн. Щорічно на виробництві травмується близько 50 тис. осіб, з них 1,500 гинуть. Практично кожний третій, а в окремих виробництвах кожний другий працює у шкідливих умовах.

„Одним з пріоритетних напрямків нашої державної політики є боротьба з тютюнопалінням. Завдяки підвищенню акцизу, жорсткішим вимогам щодо торгівлі, забороні реклями, обмеженню паління у громадських місцях вже можна стверджувати, що кожен четвертий покинув палити", – похвалився В. Янукович.

Спілка молодих християн України заявила, що ініціятором боротьби з палінням став не уряд, а Всесвітній фонд боротьби з раком легенів за підтримки Коаліції „За вільну від тютюнового диму Україну". Україна посідає друге місце у світі за кількістю випалених цигарок на людину. Палить половина дорослих, кожен п'ятий школяр. Це визначило опитування Українського інституту соціологічних досліджень ім. Олександра Яременка.

„Динамічно розвиваючи власне сільське господарство, Україна плянує стимулювати виробництво екологічно чистих продуктів харчування. Вже у найближчому майбутньому ми збільшимо поставки такої продукції за доступною ціною на міжнародні ринки", – повідомив В. Янукович.

Добре, що у світі матимуть доброї якости харчі з України, але в самій державі продукти харчування вже дорожчі, ніж у Великобританії, Німеччині й США, реальний показник інфляції на 23 відс. вищий, ніж офіційний, оголошений владою, заявила в інтернеті народний депутат Олена Шустік. Ключові причини цього – тотальна корупція, монополізація ринків, відсталість фінансового і сільськогосподарського секторів України. Отже, люди купують не найкраще, а найдешевше.

Зрозуміле бажання провідника держави похвалитися своїми досягненнями, але при цьому варто було б користуватися даними не тільки з власної адміністрації, щоб вдаватися до відвертого окозамилювання.

ВЕРЕСЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Перегони військ до Батурина

29 вересня 1708 року два великі війська розпочали шалені перегони до столиці гетьмана Івана Мазепи Батурина, повного продовольства і зброї. Шведи під командуванням короля Карла XII бачили у Батурині єдиний порятунок, тому що саме наприкінці вересня москалі розгромили допоміжний корпус графа Адама Людвиґа Левенгаупта, який поспішав до головного війська з харчами і бойовими припасами.

Московське військо вже тривалий час вело війну на виснаження проти 49-тисячного шведського війська, яке наприкінці 1707 року рушило у похід на схід. Москалі уникали великих сутичок, але поспіхом відступаючи, залишали за собою спалені села, знищену худобу, зруйновані мости. Кінні групи дошкуляли шведам раптовими нападами. Селяни теж чинили опір війську, яке було змушене шукати і забирати приховані майно і харчі.

Московський цар Петро І пам'ятав про жорстоку поразку в бою під Нарвою 20 листопада 1700 року, коли його військо виявилося нездатним чинити опір добре озброєним і навченим шведам. Щоб уникнути повторення такого бою, він вдався до тактики „спаленої землі". Йому сприяло також бездоріжжя і жорстокі морози. Усе ж Карл XII 28 січня 1708 року форсував Німан і здобув Ґродно. Але невдовзі шведи зупинилися на перепочинок і стояли табором до 6 червня 1708 року. Цього дня вони вирушили далі, але змінили напрям – пішли не до Москви, а в Україну, сподіваючись на підтримку І. Мазепи.

На допомогу виснаженим шведам в кінці червня вирушив з Курляндії корпус графа А.-Л. Левенгаупта, але великий обоз уповільнював його рух, головне військо не могло більше чекати і рушило до Батурина. Петро І напав на цей корпус і у Карла XII залишилася єдина надія на Батурин.

Тоді й почалися перегони до української столиці. Москалі випереджували шведів, обтяжених гарматами, возами, родинами вояків. 2 листопада 1708 року московське військо під командуванням Олександра Меншикова здобуло Батурин і влаштувало в місті криваву різню. Усі припаси, на які мав надію Карл XII, були захоплені москалями або знищені вогнем.

Усе ж ж шведи йшли далі, здобули Ромни і Гадяч. Почалася люта зима. Шведські вершники замерзали просто у сідлах, шлях був встелений трупами людей і коней. Москалі й далі відступали. Шведи атакували Харків, Опошню, Охтирку і на чотири місяці зупинилися між ріками Псьол і Ворскла. На той час загинула вже п'ята частина війська, яке вирушило в похід. Москалі мали більші втрати, але поповнювали їх за рахунок місцевого населення.

16 червня 1709 року москалі форсували Ворсклу, 21 червня через ріку переправився Петро І. 26 червня його військо влаштувало свій табір біля Полтави.

До вирішальної битви стало 24,300 шведів. Число козаків достеменно невідоме, але вони не брали безпосередньої участи в битві. Основне військо Петра І налічувало 30,000 вояків. 28 червня битва закінчилася перемогою Петра І. Загинуло понад 9,000 шведів, полонено 23 тис. вояків (відтоді поширилися в Україні прізвища Швед, Шведенко та ін.). Козаків у полон не брали – їх було страчено з жорстокими тортурами.

1,300 шведів разом з королем врятувалися втечею.

Після цієї перемоги Петро І проголосив утворення Російської імперії, а Україна потрапила у число здобутих нею теренів.

Хід цієї війни дослідив у книзі „Полтава" (1988) відомий шведський історик Петер Енґлунд, матеріяли якої покладено в основу цієї розповіді.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280,2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $65.00, на півроку – $40.00. Для членів УНСоюзу
$55.00 річно, на півроку – $35.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Міліція в тенетах хабарництва

Пенсіонер органів внутрішніх справ, колишній начальник інформаційно-аналітичного відділу Управління боротьби з організованою злочинністю (УБОЗ) в Кіровоградській області Олег Муха опублікував в інтернеті пояснення-заяву на ім'я голови Верховної Ради та керівників правоохоронних органів держави, у якій зокрема написав:

„25-27 березня цього року працівники управління припинили діяльність підпільного цеху з виготовлення цигарок та кави. У власника цеху було вилучено 700 тис. дол. США готівкою, 20 тонн тютюну, промислові лінії та обладнання з виготовлення зазначеної продукції. З оперативних джерел відомо, що власник цеху сплачував керівництву міліції щомісячно готівкою таку суму в доларах, яка протягом року перевищила б 1 млн."

Керівництво обласного УБОЗ, як стверджує О. Муха, почало з'ясовувати, звідки й від кого могла вийти оперативна інформація. Тоді ж в інтернеті з'явились матеріяли про можливу корупційну діяльність керівника Управління внутрішніх справ области Віктора Пащенка, його заступника Олександра Дубенка, керівника обласного УБОЗ Ігоря Паніотова, його заступника Сергія Колесника. Йшлося про причетність до підпільних ігрових автоматів, контролю за повіями та наркотрафіком, привласнення чужого майна, рейдерські захоплення цукрових заводів.

Кожне з таких повідомлень потребувало окремого розслідування. Керівники діяли інакше.

„31 березня, – пише в заяві О. Муха, – начальник УБОЗ І. Паніотов запросив мене до свого кабінету і повідомив, що до підрозділу прибула комісія, яка буде перевіряти комп'ютери відділу. Я запідозрив провокацію і почав протестувати щодо перевірки. Не зважаючи на мої протести, комісія вдерлася в режимне приміщення і кинулися до мого робочого місця. Усі працівники відділу були видалені з приміщення і під вартою приведені до актової залі, де у них відібрали мобільні телефони.

На моєму робочому місці комісія вилучила диск, на якому зберігалася скопійована з інтернету стаття „МВС кришує все" про корупційну діяльність керівників міліції.

У своєму кабінеті начальник УБОЗ І. Паніотов та його заступник С. Колесник звинуватили мене в причетності до опублікування цієї статті, вимагали зізнатися в її написанні. Мені погрожували, що вивезуть до лісу і я там перед загрозою смерти все розповім.

Потім, близько півночі, мене доставили до кабінету начальника Управління внутрішніх справ області В. Пащенка, де були О. Дубенко, І. Паніотов, С. Колесник й працівник Управління Служби безпеки в Кіровоградській області. Мене запитали, чому на моєму виносному диску є текст статті.

Я пояснив, що відділ постійно здійснюється пошук в інтернеті з метою накопичення та зберігання інформації стосовно перших осіб области. В. Пащенко почав бити мене в живіт, після цього удари почали сипатися від усієї трійці. Після побиття мене підняли мене з підлоги і І. Паніотов почав мене душити, потім В. Пащенко взяв міліційну гумову палицю і почав бити мене по спині, кинув її і вдарив правою рукою по нирці, потім вдарив у щелепу, від чого вискочила пломба з зуба. Я зрозумів, що захисту вже не знайти.

Після побиття я звернувся за медичною допомогою і в медико-реабілітаційному центрі встановили, що доведеться робити операцію". Тоді ж, серед ночі, обшукали квартири родичів О. Мухи, на одній з яких вилучили жорсткий диск.

Згодом стало відомо про звільнення з посади керівника обласного управління внутрішніх справ генерала В. Пащенка.

Отака історія. Чи пов'язане звільнення начальника міліції области із фактами, викладеними у заяві? Чи перевірялись вони? Адже мова йде про генерал-майора, який бив підполковника. Виходить, що звичка вирішувати всі проблеми мордобеєм пронизала міліцію наскрізь. І що з нею, такою, робити?

Тим часом В. Пащенко в інтерв'ю одній з місцевих газет на запитання про його звільнення відповів, що це він подав рапорт про звільнення з посади. Наприкінці липня в область прибув з Донецька новий начальника обласного управління полковник Костянтин Пожидаєв. Представляючи його, В. Пащенко зазначив, що сам він працюватиме у апараті Міністерства внутрішніх справ. Міліція продовжує себе берегти…

Світлана Орел,
Кіровоград

Коли стає ...

(Закінчення зі стор. 5)

Останнє протистояння відчувалося під ранок у сільській школі, де влада зривала кворум комісії, всіляко залякуючи вчительок, котрі до неї входили. Їм лишилося „зламати" лише одну. Ніколи не забуду, як вона вийшла з кабінету начальства, постояла, витерла сльозу і сказала: „Хай мене покладуть в могилу в найкращий в світі чорнозем, але я підпишу цей протокол. Буде по правді". Ця історія – моя відповідь на запитання про сенс політичної діяльности.

Ми часто нарікаємо, що нам бракує героїв. Але в час, коли стає зовсім темно – можна побачити зорі.

Перший президент демократичної Чехії проф. Томаш Масарик казав: „Ми вимірюємо життя надто односторонньо, за його довжиною, а не за величиною. Більше думаємо, як продовжити життя, ніж про те, як його по-справжньому наповнити".

Георгій Ґонґадзе навчив нас не боятися. Я вірю, що кожна крапля видавленого із себе страху і безнадії наповнить чашу недопитого ним вина. Я певен, що коротке життя Георгія – повноцінне. У наших силах зробити його повнішим своїми наступними вчинками. *(„Українська правда", 16 вересня)*

Кілька слів гіркого болю

„Мово рідна, слово рідне, хто вас забуває…", чи, може, не знає, а ще гірше – соромиться?, гіркий вислів та дуже болючий. І знову на конкурсі красунь світу у Бразилії з'явилась українка Олеся Стефанко. Гарна дівчина, не можна заперечити, справжня красуня.

Та що з того – на конкурсне запитання вона відповідала російською мовою. Україну вона понизила і глибоко образила і як, кажуть, історія повторилась, на превеликий жаль. Думалось, що може цього разу така скандальна помилка не повториться в незалежній державі з „мовою солов'їною". Та, на жаль, не так сталось, як думалось. Що можемо вимагати від світових потуг, якщо ми не поважаємо самі себе?

Постає запитання – чи ми далі раби і стидаємось свого рідного? Цікаво знати, чи голова держави та його промосковські підлизайки потирають руки ще від однієї вдалої компромітації нації? Та це не така вдала штука, бо цим підтверджується брак освіти, національної свідомости та почуття, бо як можна інакше пояснити?

Любомира Бойко,
Юніон, Ню-Джерзі

Від редакції. – Перед конкурсом „Міс світу-2011" Олеся Стефанко дала інтерв'ю українській телепрограмі „1+1", у якому вишуканою українською мовою розповіла про своє рідне прикарпатське село Ковалівку, навчання в Коломиї і подальші роки життя. Це інтерв'ю є в інтернеті (Miss Universe 2011– YouTube). Схоже, що на конкурсі в Сан-Пауло, Бразилія, організатори імпрези змусили українку відповідати на запитання російською мовою. На це мало б відреаґувати Міністерство закордонних справ України.

Конституція – одна для всіх

Конституція кожної цивілізованої держави є правилом управління державою, яке однаковим для всіх громадян – від Президента до найменшого мешканця цієї держави.

Кожний президент присягає на вірність конституції і також кожний урядовець обіцяє дотримуватися цих правил.

В Конституції України сказано, що жодні чужинські військові бази не можуть існувати на її території. Тому Президент Віктор Янукович не мав права підписувати угоду на перебування російського війська у Севастополі. Севастополь – є частиною України. В. Янукович, а також всі депутати у Верховній Раді, які голосували за продовження російської військової присутности в Україні, повинні бути покарані, бо вони порушили конституцію.

Як Президент В. Янукович може судити колишнього прем'єра Юлію Тимошенко, яка підписала газову угоду з Росією, коли сам він віддав частину української території за той самий газ?

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Подорож в інвалідному візку

Українець Микола Подрезан, подорожує на інвалідному візку дорогами шести континентів за маршрутом всесвітньої естафети Олімпійського вогню 2004 року.

М. Подрезан народився у 1953 році, він інженер-будівельник і режисер масових видовищ, закінчив аспірантуру з соціяльної педагогіки, засновник та керівник благодійного фонду інвалідів „ІП-Фонд", Почесний працівник туризму України.

Микола Подрезан

М. Подрезан одним з двох інвалідів-візочників у складі 120 українців-смолоскипоносців Київського етапу естафети Олімпійського вогню Олімпіяди в Атенах 2004 року. На сьогодні він побував у 35 країнах (у 25 з них – на візку).

Головна проблема, на вирішення якої спрямований проєкт – пристосування адаптації пам'яток архітектури та історії України для їх відвідин інвалідами на візках, як українцями, так і гостями з-за кордону.

Зміст проєкту: автор і учасник в кожному з 34 міст у 27 країнах на шести континентах, де в 2004 році відбулися етапи естафети, проїжджає на візку з Олімпійським смолоскипом 1,241 метр (1/34 частину маратонської дистанції завдовжки в 42 кілометрів 195 метрів).

Останній етап відбудеться 5 липня 2014 року на Хрещатику, в день 10-річчя перебування в Києві Олімпійського вогню-2004, і завершиться на Майдані Незалежности.

Після цього у Львові буде проведений 35-ий етап на підтримку висунення у 2014 році кандидатури Львова на право проведення Олімпіяди-2022 у Карпатах.

За маршрутом проєкту проводиться збір інформації щодо методів сучасної адаптації цікавих туристичних об'єктів (історія, культура, спорт) для інвалідів на візках.

Лідія Корсун,
Ню-Йорк

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Круглий стіл в НТШ-А: „20 років незалежности України"

НЮ-ЙОРК. – 10 вересня в лекційній залі будинку Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці (НТШ-А) відбулося засідання круглого столу, присвячене 20-ій річниці незалежної української держави та обговоренню сучасної політичної ситуації в Україні. У дискусії взяли участь Генеральний консул України в Нью-Йорку Сергій Погорельцев, колишній Представник України при ООН (2001-2006) Посол Валерій Кучинський, віце-президент НТШ-А проф. Григорій Грабович (Гарвардський університет), політолог д-р Олександер Мотиль (Ратґерський університет).

В НТШ (зліва): д-р Орест Попович, Генеральний консул України в Нью-Йорку Сергій Погорельцев, Посол Валерій Кучинський, проф. Григорій Грабович, проф. Олександер Мотиль, Василь Махно.

Вступне слово виголосив Президент НТШ-А д-р Орест Попович. Він нагадав про головні сподівання, які українська діяспора в США пов'язувала з відродженням у 1991 році незалежної Української держави, відтак порівняв ці сподівання з нинішньою ситуацією в Україні. „Розраховували на утвердження правової демократичної держави – натомість побачили сповзання до авторитаризму, свавільні порушення Конституції". Далі О. Попович сказав, що антиукраїнський режим знищив судову систему, плюндрує освіту й науку, перекручує історію, творить Україну без українців. Він запросив присутніх висловити своє бачення цього становища, можливостей його поліпшення.

Генеральний консул України С. Погорельцев перерахував позитиви, які, на його думку, досягнуті нинішньою українською владою. Серед них він наголосив на мирному, еволюційному шляхові, яким посувалася незалежна Україна за два десятиріччя свого існування, послався на тернистий і водночас успішний процес прийняття Конституції у 1996 році, згадав про створення головних державних інститутів (військо, дипломатична та митна служби, грошова одиниця тощо).

С. Погорельцев навів також перелік досягнень в царині економіки, включно з цьогорічним багатим урожаєм зернових культур (50 млн. тон), відзначив, що країна стоїть на порозі появи повноцінного ринку землі. На думку Генерального консула, за ці роки в Україні в основному збережено значний науково-технічний потенціял, що буде опорою подальшого економічного розвитку.

За словами доповідача, для остаточного розриву з радянським минулим необхідна демократична модернізація України, оновлення конституційного поля, з цією метою Президент Віктор Янукович утворив Асамблею для підготування змін до Конституції.

Посол В. Кучинський заявив: попри всі негаразди Україна як держава відбулася, і нема сумніву, що вона існуватиме завжди. На основі відомої істини, що зовнішня політика є продовженням політики внутрішньої, він проаналізував здобутки України на міжнародній арені, порівняв зовнішньополітичні напрямні часів каденцій попередніх президентів України та в період правління В. Януковича.

Після перемоги Помаранчевої революції перед Україною відкривалася блискуча перспектива євроінтеґрації та приєднання до атлантичних структур, яка через низку причин не була належно використана. За словами В. Кучинського, сучасний зовнішньополітичний курс України нагадує відому „багатовекторність" періоду президентства Леоніда Кучми. Київ намагається тримати обережну рівновагу між Росією та Европейським союзом, і на початку свого правління В. Янукович здійснив візиту саме до Брюселю.

Серед позитивів, крім найближчих перспектив угоди з ЕС, доповідач згадав приєднання України до Світової організації торгівлі, членство України в Раді Безпеки ООН у 2016 році, наступне головування України в Організації з безпеки і співробітництва в Европі, пожвавлення зв'язків з Китаєм, Індією, Японією. Разом з тим, посилюється протистояння з Москвою – тоді, як на Заході лунають гострі заяви проти переслідувань Юлії Тимошенко та інших провідників опозиції. „Втома від України" перетворюється на „українську інтриґу", – сказав В. Кучинський.

У виступах обидвох українських дипломатів ні словом не згадувалася політика сучасної української влади у галузі гуманітарного розвитку та духовного відродження України.

Натомість доповідачі від діяспори приділили цьому значну увагу. Д-р О. Мотиль висловив своє бачення неспростовних обвинувачень, щодо Президента України В. Януковича та його радників у пляґіяті в щойно виданій його книжці „Opportunity Ukraine". За його словами, „це гірше, ніж нечесно, це – непрофесійно". Мова не так про мораль, як про некомпетентність керівника держави з його менталітетом „директора автобази". Другим прикладом злиденности влади є збіг у часі суду над Ю. Тимошенко і заходів на досягнення асоціяції з ЕС. „Якщо вже так припекло, – сказав О. Мотиль, – то спочатку підпишіть угоду з Брюселем, а вже потім переслідуйте колишнього прем'єра".

На переконання доповідача, некомпетентність стала системною, провінційні донбаські кадри сараною вкрили керівні пости, – отже, модернізація неможлива, поки при владі залишається Партія Реґіонів. В умовах „султанату" В. Янукович має забагато влади, увесь обсяг керівних повноважень просто неможливо контролювати. Єдиним „світелком" для України є намагання Президента шукати порозуміння з Европою, що залишає бодай якісь шанси на демократичні зміни. Дає надію й те, що в стилістиці останніх промов В. Януковича з'являються ознаки національної риторики: вони викликані чи то зазіханнями північних сусідів, чи то зміною політичних пріоритетів.

У центрі уваги виступу д-ра Г. Грабовича були проблеми науки, освіти, культурної політики. За його словами, під впливом саме американських наукових кіл в США довго не могли сприйняти ідею нової української держави. „Чи не є мудро?" – так реаґували провідні експерти гарвардської Школи державного управління ім. Кенеді на вислід всеукраїнського референдуму про незалежність у 1991 році. В Україні в галузі освіти та науки проблема – не так в особі горезвісного міністра Дмитра Табачника, як у повному бракові системности базового вектора цієї галузі суспільного життя. Спостерігається загальний гібрид старого і нового, гуманітарні науки фундаментально марґіналізовані. На всю цю сферу з бюджету виділяється якихось 5-8 відс. того, що одержує самий лише Інститут електрозварювання ім. Бориса Патона. Ревізіонізм, перегляд існуючих постулятів – неодмінна умова розвитку науки, натомість в Україні канонічні істини не підлягають дебатам.

Науковий підхід суцільно підмінено освітянським: попри позірні заяви про запровадження Болонського процесу у вищій школі домінує адміністрування совєтського вишколу, нема жодних умов для перетворення високих шкіл в дослідницькі центри, оплата викладацької праці катастрофічно низька, а педнавантаження перевищує подібний показник університетів США в 10 разів.

Кричущим явищем є повсюдне списування курсових, дипломних праць та дисертацій з готових зразків в Інтернеті, які у більшості випадків виготовлено самими ж викладачами заради додаткового заробітку. Деяку надію дає лише те, що в українських суспільних науках все ще працює достатня кількість сумлінних дослідників, під тим оглядом у сучасній гуманітарній галузі ще справді „не все пропало". Але потрібні терміново структурні зміни, модернізація інституційної бази науки й освіти.

Після промов було відкрито загальну дискусію, протягом якої доповідачі відповідали на додаткові питання. Генеральний консул С. Погорельцев у своїх відповідях знови подавав, зокрема, арґумент створення в Україні „стабільної влади".

Пресова група НТШ-А

МІОК збирає інформацію

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діяспорою (МІОК) Національного університету „Львівська Політехніка" започатковує проєкт „Український всесвіт", який передбачає створення електронної карти українських громад, освітніх закладів та організацій у світі та міститиме коротку інформаційну довідку.

МІОК просить надсилати інформацію про назву установи чи організації, її історію, сферу діяльности, адресу, електронну пошту, телефон, факс, офіційний сайт.

Адреса: МІОК, вул. Степана Бандери, 32Д, Львів, 79000 Ukraine.

Тел.: (380-32) 258-0151; факс (380-32) 258-2199. Електронна пошта: iiec@polynet.lviv.ua. Сторінка в інтернеті: http://www.miok.lviv.ua.

МІОК

Урочисто відзначили День Незалежности України

НОРТ–ПОРТ, Фльорида

У Норт-Порті, Фльорида, виступає об'єднаний хор (керівник Люба Інґрам). Фото: Майкл В. Ґовел

За постановою Громадського комітету День Незалежности України було відзначено 20 серпня. О 5-ій год. по полудні зібралася громада, Українські американські ветерани (УАВ) посту ч. 40 увійшли до залі з американським і українським прапорами. За наказом Маріяна Бойсюка прапори урочисто закріпили. Об'єднаний хор разом з присутніми виконав гимни США та України.

Співголова Громадського комітету Дарія Томашоська, яка провадила програмою, представила гостей з України – представників Збройних сил, котрі перебувають тепер в Тампі, Фльорида. Полковник Сергій Шевців від омени Збройних сил України чистою українською мовою привітав українців діяспори, котрі дбають про рідний український народ, про вільну, незалежну Україну.

Проклямацію дня прочитала д-р Наталія Громяк, а Акт Незалежности – Наталія Гончарук. Гість з Німеччини д-р Микола Шафовал виголосив доповідь.

В деклямаціях відзначилися діти – п'ятирічна Валя Томашоська, внучка ведучої, Роксоляна і Софійка Ткачі. Маркіян Громяк майстерно на трубці виконував українські стрілецькі пісні. Танцювальна група з Сейнт-Пітербурґу, Фльорида, під керівництвом Андрія Сливки виконали танці „Привітання", „Калина"-полька", „Перший козачок", „Гопак". Об'єднаний хор під керівництвом Люби Інґрам заспівав „Живи, Україно", а молитва „Боже Великий, Єдиний" завершила художню програму вечора.

Православний протопресвітер о. Іван Фатенко та парох Української греко-католицької церкви Непорочного зачаття Пречистої Діви Марії о. д-р Северин Ковалишин провели спільну молитву. Голова посту ч. 40 УАВ, він і голова Громадського комітету Ігор Ґронь урочисто підніс тост за щастя самостійної України і її волю. Смачну вечерю приготували члени комітету з Лідою Бойко в проводі.

Відзначення „Українського дня" продовжувалось 24 серпня вранці біля міської управи Норт-Порту. В присутности майже всіх урядників управи міста, священиків українських церков, Громадського комітету, ветеранів посту ч. 40 і всієї людности гордо піднялися на щоглу прапори. 24 серпня було проголошено „Українським днем" для цілого Норт-Порту і околиці на Фльориді.

Галина Король

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Учасники свята у Філядельфії (зліва): Євген Цимбалюк, Марта Кокольська, два учасники концерту, Софія Павлюк, Уляна Мазуркевич, Ніла Павлюк, Іван Вернеґа, Богдан Мовчан, Іван Яворський, Борис Павлюк.

Заходами Громадського комітету з відзначення 20-ої річниці Незалежности України (голова Іван Яворський) відбулося її відзначення 24 серпня в Українському освітньо-культурному центрі (УОКЦ) в Дженкінтавні, а 21 серпня стараннями Українського спортового осередку „Тризуб" на оселі „Тризубівка" відбувся фестиваль з цієї ж нагоди (на жаль, злива перешкодила мистецькій програмі).

Концерт в УОКЦ відкрила Уляна Мазуркевич. Відбувся апель представників Спілки Української Молоді і ветеранських організацій. Національні гимни заспівав Ігор Стасюк, Акт проголошення незалежности України прочитав Лев Туркевич.

Вступну молитву провів Архиєпископ Української Православної Церкви в США Антоній.

У концерті виступили сопрано Марта Залізняк (акомпаніямент – Леся Пенкальська, чоловічий хор „Прометей" (дириґент Роман Кучарський, акомпаніямент – Ірина Зварич), камерний хор „Аколяда" (мистецький керівник – Богдан Генгало, акомпаніямент – Христина Юрчакевич). Театральна група „Нової української хвилі" показала літературно-музичну композицію „Я знаю – мова мамина свята".

Кінцеву молитву провів Митрополит Української Католицької Церкви в США Стефан Сорока. В кінці всі присутні заспівали „Боже Великий, Єдиний".

Громаду з Днем Незалежности привітали заступник Постійного представника України при ООН Євген Цимбалюк, консул України в Ню- Йорку Богдан Мовчан, сенатор Пенсильванського сенату Дейлайн Ліч.

Надя Петрик прочитала вітання від Посла України в США Олександра Моцика, Лорен Гайнс – відчитала привіт від конґресмена Палати Представників Пенсильванії Джоша Шапіра, Євген Луців – від посадника Філядельфії Майкла Натера.

Методій Борецький

ДІТРОЙТ

Учасники свята в Дітройті (зліва): Андрій Дужий, д-р Олена Паливода, Генеральний консул України в Чикаґо Костянтин Кудрик, Рома Дигдало, сенатор Сендер Левін, Мирослава Ґонґадзе, Леся Ліс.

Відзначення 20-річчя Незалежности України відбулося 27 серпня в Українському культурному центрі. На святкову зустріч зібралося багато людей різного віку, яким не байдужа доля України і її народу.

Українські американські ветерани під проводом полковника Олега Цеплого внесли державні прапори. Прозвучали гимни України і США у виконанні Яреми Цісарука, з підтримкою усіх присутніх. З вступним словом виступила голова Громадського комітету з відзначення свята д-р Олена Паливода.

Вона представила Генерального консула України в Чикаґо Костянтина Кудрика, конґресмена США Сендера Левіна, конґресмена штату Мишиґен Стефана Бєду, репрезентанта Мишиґену Лесю Ліс та посадника міста Ворену Джеймса Фотса, кожен з яких привітав українську громаду з святом Незалежности України, бажаючи всім щастя, здоров'я, віри і надії на світле майбутнє України і всього українського народу.

На сцену вийшли наймолодші учасники свята – учні світлички 76-го Відділу Союзу Українок Америки Аня Дяченко, Теса Чубата, Павлусь Качмар, Тарас Савка, Марко і Матейко Волощук у вишиванках. Вони в супроводі вчительки Тані Бедрус виконали віршований монтаж „Наше майбутнє" і були нагороджені тривалими оплесками.

Ведуча програми Наталія Марущак представила головного промовця свята Мирославу Ґонґадзе – українську журналістку, продюсера Української редакції Всесвітньої служби „Голос Америки".

М. Ґонґадзе зупинилася на проблемах української журналістики. В Україні, сказала вона, зростає покоління журналістів, для яких правда і довіра читачів, глядачів і слухачів стає повсякденною нормою і способом життя. Свобода слова стала незаперечною реальністю, і в цьому один із найважливіших підсумків 20-річчя незалежности України.

У мистецькій частині виступив вокальний ансамбль „Байда", який виконав декілька українських пісень. Вірш Дмитра Павличка „Клятва" прочитав учень Денис Слюсар. Т. Бедрус продеклямувала вірш Володимира Сосюри „Любіть Україну".

На закінчення О. Паливода звернулася з подякою до гостей та всіх присутніх, зокрема подякувала декораторові сцени Богданові Неганіву, Уляні Кушнір за виготовлення програмової книжечки, Галині Яловенко за музичний супровід, всім учасникм концерту, громадському комітетові з організації свята.

Свято готували також Рома Дигдало, Ліда Колодчин, Віра Андрушків, Ярослав Березовський, Ніна Василькевич, Любомир Гевко, В'ячеслав Довгань, Михайло Дячун, Богдан Кордуба. Володимира Кумлик, Роман Лось, Марія Міщанчук, Ярослав Савка, Катерина Ткачук, Ганна Білинська. Ліда Врублевська, Андрій Дужий, Віра Крива, Василь Перець, Ліда Таращук, Марко Фаріон.Всі разом заспівали „Ой, у лузі червона калина".

Катерина Ткачук

В Канаді відзначили ювілейні дати пам'ятних подій

Доповідач Христя Бідяк

Під час святкового обіду у Віндзорі, Канада.

Промовляє д-р Ігор Стебельський.

ВІНДЗОР, Канада. – 11 вересня відділ Конґресу українців Канади (КУК) у Віндзорі відзначив бенкетом 70-річчя КУК у Віндзорі, 120-річчя українських піонерів в Канаді, 20-річчя Незалежности України та Український день спадщини в Онтаріо. Дійство відбулося у залі Українського культурного центру при участі понад 70 осіб.

На вшанування піонерів та засновників відділу КУК у Вінзорі о. Петро Грицик та о. мітрат Роман Тринога відслужили Соборний Молебень. Голова відділу КУК у Віндзорі Петро Мицак відкрив програму та попросив присутніх вшанувати піонерів та засновників відділу КУК хвилиною мовчанки.

Д-р Ігор Стебельський розповів про працю та досягнення відділу КУК у Віндзорі за 70 років, з'ясував головні аспекти праці на культурній та політичній нивах.

Йосип Клотко показав відеофільм з діяльности КУК у Віндзорі.

Секретар відділу Павло Горбаль прочитав привіт від голови Централі КУК Павла Ґрода. Усний привіт з сусіднього міста Лондону зложила голова відділу КУК Дарія Грицків.

Після обіду П. Горбаль представив головного промовця Христину Бідяк, яка охопила важливість українських піонерів в Канаді та вклад кожної хвилі українських іміґрантів в суспільне, культурне та політичне життя українців в Канаді. Свідок Голодомору Стефанія Коростіль склала подяку промовцеві свята.

Мистецька частина складалась з виступу молодіжного ансамблю Спілки Української Молоді з Торонто „Пролісок" під проводом Олесі Коник та з музичним супроводом Михайла Романюка. Ансамбль виконав низку патріотичних та ліричних пісень. Солістка Орися Юзич заспівала „Аве Марія", Галина Гринечко заспівала, граючи на ґітарі, „Народе мій" на слова Василя Стуса.

„Пролісок" ще раз виступив з піснями. На кінець в залі заспівали „Ще не вмерла Україна".

Ігор Стебельський

Сенатор призначив українців до дорадчого комітету

Президент Кредитівки „Самопоміч" Богдан Ватраль (праворуч) з сенатором Марком Кирком.

Президент відділу Українського Конґресового Комітету Америки Олег Стрільчук (праворуч) з сенатором Марком Кирком.

ЧИКАҐО. – Сенатор Марк Кирк з Ілиною створив Східньоевропейський дорадчий комітет для налагодження дружніх зв'язків з різними національними громадами штату. До участи в комітеті сенатор запросив президента Української Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" Богдана Ватраля і президента Відділу Українського Конґресового Комітету Америки Олега Стрільчука.

З допомогою членів комітету сенатор М. Кирк хоче перекласти на інші мови укладену ним „Карту прав малого підприємництва". Він звернувся до всіх членів комітету з проханням інформувати його працівників про різні події у національних громадах та відвідини закордонних підприємців, делеґацій і провідних діячів громадського життя. Бюро сенатора готове допомогти громадянам США в Ілиной у різних справах з соціяльних питань.

Відділ маркетинґу каси „Самопоміч"

Буде відзначене 90-річчя УАПЦ

Друга сесія собору єпископів Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ-Соборноправної), яка відбулася 13 грудня 2010 року в Дітройті, Мишиґен, проголосила 2011 рік роком 90-ліття відродження Української Автокефальної Православної Церкви 14-23 жовтня 1921 року на соборі в київській св. Софії, і звернулася до всіх українських церковних формацій з закликом урочисто відзначити цю церковно-національну подію протягом ювілейного року.

90-літній ювілей відродження Рідної Церкви – православної, автокефальної, національної, соборноправної, незалежної від держави влади буде з належною урочистістю і духовно-релігійним піднесенням вшанований в усіх парафіях поза межами України.

З великим сумом собор відзначив неможливість відзначати цей історичний ювілей тими церковними формаціями, які підкорилися чужим церковним центрам, позбавивши себе права разом з усім автокефальним братерством святкувати 90-ліття незалежности Українського Православ’я.

Вічна пам’ять творцям відродження УАПЦ – Митрополитові Київському і всієї України Василеві Липківському, єпископатові, священству й дияконству, на чолі з проф. Володимиром Чехівським, замученим комуністичним режимом!

† Олександер,
Архиєпископ Уманський,
† Макаріос,
Архиєпископ Гюстонський
Дітройт, Мишиґен

Подякували о. Я. Рієві за 16 років служби

МАНЧЕСТЕР, Великобританія. – Парафіяни Української католицької церкви Успення Пресвятої Богородиці заповнили 14 серпня новозбудовану громадську залю, щоб при урочистій трапезі, яку приготувала Лібера Дзундза, відпровадити на нову посаду при катедрі Пресвятої Скитальчої Родини в Лондоні довголітнього пароха о. Ярослава Рія, який впродовж 16 років надавав їм духовну опіку.

На святі були о. Іван Білик, о. Євген Небесняк, о. Михайло Онацький, о. Богдан Матвійчук, а також о. Даніелз з Методистської церкви у Чітгамі, де стоїть церква манчестерських українців.

Словесні привіти й подяку відкрив голова церковного комітету Михайло Мандзій, відтак виступили численні учасники імпрези.

Парох о. Я. Рій народився 20 травня 1959 року в селі Вербляни на Львівщині. Батько був шевцем, а мати працювала в колгоспі. Після школи він пішов вчитися на майстра електровозів і отримав звання механіка. У 1978-1980 роках відбував військову службу в Мурманську. Коли повернувся додому, застав у хаті о. Володимира Пальчицького, який закликав його стати священиком. Проте він вирішив працювати водієм вантажівок, відтак – водієм автобусів у Львові. 12 липня 1982 року з ним стався нещасний випадок, після якого він вже не міг бути водієм.

Владика Володимир Стернюк прийняв його на підпільне навчання. Після дияконських свячень свою першу Літургію о. Я. Рій відслужив у рідному селі, в рідній хатинці в присутності батьків та 20 осіб об 11-ій год. ночі.

У березні 1990 року о. Я. Рій став парохом, одночасно трьох сіл. Тодішній Екзарх Української Греко-Католицької Церкви Великобританії Михайло Кучм’як запросив його до Англії на душпастирську працю, на що о. Я. Рій погодився.

Учасники святкової події побажали о. Я. Рієві успіхів на новій ниві праці.

о. Євген Небесняк

Під час прощального вечора о. Ярослав Рій і парафіянка Анна Лемець.

Літній табір ОДУМ відбувся в Мінесоті

ОНЕМІЯ, Мінесота. – Вже багато років відбуваються родинний п’ятиденний табір Організації Демократичної Української Молоді (ОДУМ), на який запрошуються діти різного віку з батьками, бабусями, дідами, молодь всіх українських молодіжних організацій, зокрема Спілки Української Молоді і Української скватської організації Пласт. Назва табору – „Тімбер Бей“, він розташований на 100 миль північніше Мінеаполісу.

Останні 10 років головним організатором таборів є Наталія Ріленд-Лиса. У плянуванні табору і проведенні ігор допомагав Іван Прокоп’юк. Табори завжди мають певну тематику. У таборі Світлана Прокоп’юк і Люда Анастазієвська вчили дітей варити борщ, Соня Лиса і Богдан Лисий показали як солити огірки, Кіндрат Матлашевський навчив пекти коровай і шишки на весілля, Ванда Багмет і Володимир Анастазієвський познайомили з обрядами заручення, вінчання і весілля. Цього року пекти український хліб навчав Марко Ріленд.

Табір розпочався 5 серпня надвечір. Н. Ріленд подала інструкції щодо правил безпеки на човнах. Діти познайомилися з головою Центрального комітету ОДУМ Вірою Петрушою і її сином Ярком.

Відбулися змагання в пінґ-понґ і надстільний гокей, малята грали в „Хусточку“, Христя Сван-Прокоп’юк підготувала нову гру „Дивні перегони“. Грали в футбол, в більярд. Таня Лучко-Буник навчила робити браслети з намиста. Леся Лиса обдарувала кожного сорочкою і кожний таборовик виробив для себе пропам’ятну сорочинку.

В неділю Ізадора Сван грала на скрипці. Василь Мосейчук з хлопцями наловили багато риби і посмажили її для всіх.

До літнього табору приїхали діти з Ню-Йорку, Чикаґо, Сан-Франціско колишні мінесотські таборовики 1960-1980-их років – тепер вже з родинами.

Ванда Багмет

Учасники літнього табору в Мінесоті.

Подумайте про Ваше завтра
вже сьогодні!
Відкрийте рахунок ІРА,
щоб забезпечити своє
майбутнє без турбот.
3.15% APY*
Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. долярів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.
ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251
КЕРГОНКСОН:
6325 Route 209
Kerhonkson, NY12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636
ЮНІОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave,
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097
АСТОРІЯ:
32-01 31st
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458
ЛІНДИНГИРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989
ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org
ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org
Поза Нью Йорком дзвоніть безкоштовно:
1-888-SELFREL
Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency
*APY - Відсотки у річному відношенні. Дивіденда - 3.10% нараховувана денно може бути змінена без попередження.

Подорожували переможці конкурсу „Іду з дитинства до Тараса"

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Вже кілька років підряд Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) здійснює в Україні проєкт „Іду з дитинства до Тараса".

Цього року конкурси програми були проведені в Запорізькій, Донецькій, Одеській, Харківській, Луганській, Дніпропетровській, Херсонській, Закарпатській областях та в Автономній Республіці Крим. Конкурси відбуваються спершу по школах, потім на районному, а опісля – на обласному рівнях.

Нагороди переможцям конкурсу – дводенна прогулянка до Києва і Канева. Шість груп мали таку поїздку 22 травня, у день перепоховання Тараса Шевченка в Каневі, а три групи подорожували в червні.

На проведення конкурсу в одній області треба 2,000 дол. Жертводавці можуть зазначити, котру область вони бажають спонзорувати.

На заклик ЗУАДК відгукнулися і склали пожертви Марія Гулай („Лайон Фундація"), Джон Карк, Головна управа Об'єднання жінок Оборони Чотирьох Свобід України, Кредитівка Спілки Української Молоді (Йонкерс, Ню-Йорк), Ольга Матула, Наталія Кравчук і Наталія Леочко.

Відгуки про вдалу подорож надіслали Товариство „Просвіта" з Луганська і Запоріжжя.

У 2012 році ЗУАДК продовжуватиме цю програму.

Щоб стати спонзором програми, можна звернутися до канцелярії ЗУАДК на адресу: UUARC, 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111. Тел.: (215)728-1630. Сторінка в Інтернеті: www.uuarc.org.

ЗУАДК

Переможці конкурсу 22 травня в Каневі. *Фото: Віра Принько*

З візитою дружби до США

СІЕТЛ, Вашінґтон. – 12-14 вересня у штаті перебувала делеґація з Дніпропетровської области України. Очолив делеґацію губернатор Олександер Вікул. Це була перша візита українців на північний захід Америки з метою встановлення зв'язків між двома реґіонами.

Круглий стіл, організований з нагоди гостей в університеті штату Вашінґтон, зібрав чимало зацікавлених – підприємців, науковців, політиків.Українська делеґація заявила про широке коло питань для співпраці з американцями, в числі яких – ядерна безпека, мирне використання ракетних технологій, виробництво та управління, торгівля, екологія, охорона здоров'я, освіта.

Було визначено головну контактну особу між двома сторонами – американського підприємця Михайла Жовніра, який походить з Дніпропетровщини.

Володимир Мигович

У Києві відзначили четвертий рік книгарні „Смолоскипа"

КИЇВ. – 7 вересня книгарня „Смолоскипа", що на Подолі, відзначила четвертий рік від дня народження літературною вечіркою за мотивами однієї з найкращих новель Миколи Хвильового „Я (романтика)".

В книгарні продають виключно українські книжки, продаж яких зріс з 10 тис. примірників у першому році до 20 тис. у четвертому році діяльности. Вечірку вели Любов Багацька, Олег Коцарев і Вано Крюгер.

Присутні захоплювались поезією М. Хвильового, Майка Семенка, Володимира Свідзінського та інших поетів у виконанні молодих письменників. Під час вечірки відбувся концерт гурту „Рінджіґл".

Директор видавництва Ростислав Семків дав інтерв'ю телебаченню „ICTV", а директор книгарні Оля Погинайко мала розмову з журналістами.

Був також влаштований конкурс на найкраще гасло для книгарні. Переможцем конкурсів за загальним заліком став Микола Леонович з Полтави, поет, музикант, художник, колишній лавреат видавництва „Смолоскип".

Павло Ткач

Не погодились на шкідливі викиди

ЛУЦЕНКИ, Полтавська область. – 30 серпня у ході публічних обговорень мешканці сіл Яхники та Луценки на Полтавщині одностайно не погодились на діяльність спільного підприємства „Природні ресурси", яке викидає в атмосферу забруднюючі речовини з чотирьох свердловин.

Перед учасниками слухань виступив голова районної організації Всеукраїнського об'єднання „Свобода" Олександер Панченко, який наголосив на забезпеченні прав народу на безпечне довкілля та правдиву інформацію у цій царині.

Прес-служба Всеукраїнського об'єднання „Свобода"

Вечір на пошану Володимира Луцева

ЛЬВІВ. – Біля Філармонії ім. Станіслава Людкевича на великій афіші з'явилося оригінальне художнє зображення історії українського народу у вигляді вінка з написом „Від Бистриці до Темзи" – концерт-вшанування Володимира Луцева відомого українського співака, бандуриста, відомого культурно-громадського діяча". Цей концерт відбувся 26 червня під егідою управління культури обласної державної адміністрації і Культурно-мистецького фонду ім. В. Луцева, що діє в Надвірній, Івано-Франківської області.

Піс час концерту було показано виставку афіш, фотографій, грамот з колекції В. Луцева, відбулося нагородження стипендіятів культурно-мистецького фонду ім. В. Луцева, презентація компакт-дисків з записами найкращих його пісень.

У концертній залі філармонії зібралася мистецька еліта, щоб вшанувати 82-гу річницю В. Луцева. Перед концертом у залі звучали записи пісень у виконанні В. Луцева з оркестрою швайцарсько-італійського радіо (Люґано, Швайцарія).

Вступне слово про співака мав проректор Львівської академії мистецтв проф. Роман Яців про життя і діяльність В. Луцева. Доповідач представив його як експресивну натуру, в якої мистецька складова – найясніша і містить потужний вектор розбудови. Він – творча індивідуальність у кількох напрямах: спів, гра на бандурі, концертна та культурно-громадська діяльність. Так, в 1961 році В. Луців розпочав свою професійну кар'єру на III Міжнародному европейському пісенному конкурсі у Бельгії, де посів перше місце.

Не так все було гладко в його житті. Відбувся конфлікт з владними структурами, які хотіли представити його як російського співака, що спричинило до розриву контракту. Маючи професійну вокальну школу, він співав як соліст з хором „Гомін", організовував концертні турне по Европі, Канаді, США, Австралії, і фестивалі, де і сам отримував високі нагороди.

В. Луців збирає поза Україною нотні видання і книжки. Як визначний громадський діяч, він активний у відзначенні визначних подій, зокрема був координатором святкування 1000-ліття Хрещення України в Римі у 1988 році, повернення глави Української Греко-Католицької Церкви Кардинала Мирослава Любачівського у 1991 році та перепоховання Патріярха Йосифа Сліпого у 1992 році, відзначення в Римі у 1996 році 400-річчя Берестейської унії.

Великого значення набула діяльність В. Луцева поза Україною. Він організовував на державному рівні творчі вечори, рецензування радіопрограм у світі та на Бі-Бі-Сі.

В. Луців був відзначений нагородами України за вагомий особистий внесок у популяризацію історичних та сучасних надбань України у світі, формування її позитивного міжнародного образу. У 2002 році він заснував іменний благодійний культурно-мистецький фонд у Надвірній, який опікується талановитою молоддю Карпатського краю. Сам В. Луців є почесним громадянином Надвірної.

Важливою для української громади у Великобританії є газета „Українська думка", що виходить в Лондоні, де постійно вміщуються статті В. Луцева про різні імпрези, святкування, відзначення.

Книга „Від Бистриці до Темзи", написана В. Луцевим, охопила всю історію життя українців на чужині, а В. Луців, як висловився Р. Яців, був як живий зв'язок міг Україною та діяспорою Великої Британії.

В. Луців здобув музичну освіту у Лондонській консерваторії і став популярним, виконуючи англійський та італійський репертуар. З дружиною Лесею познайомився у Франції. Великим його відкриттям був і є „Візантійський хор" з Голяндії, у якому співають українською мовою голяндці.

На вечорі ведуча Інна Павлюк запросила до слова В. Луцева, який розповів про дитячі роки в Україні й подальше його життя.

Директор фонду ім. В. Луцева Ольга Максим'юк запросила на сцену цьогорічних номінантів для нагородження – Ксенію Колодніцьку, Андрія Шевчика і Наталію Білак.

Зв'язкова Романа Шухевича Ольга Ільків і Володимир Луців (сидять) з учасниками урочистого вечора (стоять зліва): ведучою Оленою Онофріїв, керівником ансамблю „Високий замок" Андрієм Яцковим і співаком Орестом Цимбалою.

Присутні побачили документальний фільм про В. Луцева, знятий Богданом Климковецьким.

Урочистості продовжив народний чоловічий хор „Дзвін" Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Степана Гжицького. Керівник хору Михайло Сало привітав В. Луцева і вручив йому книжку „Співає „Дзвін".

Виступили камерна оркестра Львівської музичної школи ім. Соломії Крушельницької (керівник Марта Гуневич), фортепіянний дует Дрогобицького університету ім. Івана Франка (Уляна Молчко та Олександра Німилович), фолк-гурт „Марвінок" випускниць Львівського університету ім. І. Франка з спеціяльности етномузикологія.

Усіх схвилював відеозапис виступу В. Луцева з думою „На смерть бандуриста", записаного у Львові в 1990 році. Дзвінким голосом співав він про рідну йому бандуру наскільки образно, що, здавалось, зрісся з долею бандури і України.

Полинули ряд бандурних співів у виконанні професійних бандуристів як продовження кобзарського свята. Тріо бандуристок „Львів'янки" з скрипкою виконали твір Юрія Польового „Намисто" та незрівнянну пісню Володимира Івасюка „Червона рута".

Лавреат міжнародних конкурсів Роман Антонюк заспівав пісню кобзаря „Ой, волохи-волохи" з поеми Тараса Шевченка „Гайдамаки", (музика Кирила Стеценка).

Продовжила бандурну вервицю свят завідувач катедри народних інструментів та фолкльору Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника Віолета Дутчак думою з поеми „Сліпий" Федора Глушка.

Завершила перший відділ концерту оркестра народних інструментів Львівської філармонії „Високий замок" (керівник Андрій Яцків). Прозвучало „Повстанське танґо") у виконанні Ореста Цимбали і Марти Шпак. Цей твір В. Луців мав у своєму репертуарі ще у 1960-ті роки, записав на плівці і довідався, що авторами слів і музики були Ольга Ільків та Марта Пашківська.

Після виконання пісні вийшла 91-річна О. Ільків і піднесла квіти В. Луцеву. Її запросили на сцену і вона розповіла про свою діяльність. Уся заля співала їй „Многая літа".

Другий відділ концерту був побудований виключно на піснях у виконанні Заслуженої артистки України, солістки ансамблю пісні і танцю Міністерства внутрішних справ М. Шпак та дитячого фолькльорно-етнографічного ансамблю „Маленькі бойки" Перегінського народного дому Івано-Франківської области (керівник Наталія Шпак – мати солістки).

М. Шпак виконала авторський твір "Пісня моя" та „В небі зіронька" на слова Зої Кучерявої і музику Остапа Гавриша.

Заключне слово виголосив В. Луців.

Фіналом свята стала пісня „Журавлина доля" на слова і музику М. Шпак у виконанні авторки. Це, напевно, доля самого В. Луцева, який вийшов на сцену разом з усіма учасниками цього величного свята.

Марта Шевченко,
Заслужений працівник
культури України,
Івано-Франківськ

Володимир Луців і Наталія Шпак (у центрі) з учасниками ансамблів „Маленькі бойки" і „Високий замок" на концерті у Львівській філармонії.

Товариство „Лемківщина“ запросило на свято

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – Насильне виселення, руїна, спустошення рідних осель, храмів, могил запали вічною раною болю у серцях українців, депортованих з Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Підляшшя та частини бойківських земель. Вони пустили коріння на нових для них українських землях.

11 вересня Бережанська районна організація Всеукраїнського товариства „Лемківщина“ урочисто відзначила 20-річчя від часу створення.

Літературно-мистецькому заходу „Пам'ять серця“ передувало відкриття пам'ятної дошки Орестові Гижі – великому патріотові України, фолькльористові, краєзнавцеві, дентистові, почесному громадянинові Бережан. Встановлено пам'ятну дошку на будинку районного суду, де колись розміщувалась клініка, у якій працював О. Гижа.

Добре слово про О. Гижу мовили міський голова Володимир Музичка, голова „Лемківщини“ Галина Мострянська. Поет Ігор Гудь прочитав власний вірш, присвячений О. Гижі. Почесними гостями були Заслужений працівник культури України, редактор газети „Дзвони Лемківщини“ Ігор Дуда, син видатного лемківського письменника Юліяна Тарновича (Бескида) Олександер Тарнович з Ужгороду та інші.

Було нагороджено активістів встановлення пам'ятної дошки Романа Міняйлюка, Василя Янюка, художника Андрія Слободного. Учасниці гурту „Лемкиня“, що діє при краєзнавчому музеї, виконали лемківські пісні.

Далі дійство продовжувалось у залі заповідника, де гості мали можливість, помилуватись виставкою експонатів з культури і побуту лемків, малярських робіт самобутньої художниці Стефанії Русиняк з приватної колекції краєзнавця Богдана Тихого.

Зворушливими на вечорі „Пам'ять серця“ були виступи Г. Мострянської, голови обласної організації товариства „Лемківщина“ Олександра Венгриновича, який вручив спеціяльно виготовлений для бережанського товариства прапор. І. Дуда презентував „Лемківський словник“.

Чимало членів товариства цього дня одержали подяку за активну громадську діяльність і збереження лемківської культурної спадщини.

В художній частині святка лунали задушевні поезії з уст юної Насті Бабич. Колоритні лемківські пісні виконали гурт „Лемкиня“, тріо родини Байків, тріо капелі „Боян“, дует Лілії Слободної та Ірини Пудлик, солісти Ярослава Мазурак, Олена Байко, Лілія Слободна, Стефанія Желінська та інші.

Під час частування гостей смачними лемківськими стравами знову й знову переселенці поважного віку згадували свої батьківські пороги.

Тетяна Будар

Виступає гурт „Лемкиня“ під час відкриття пам'ятної дошки Орестові Гижі.

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Дивосвіт Оксани Маковець

Оксана Маковець. „А калина цвіте", Сіфорд, Вірджінія. Друк: „Компутопрінт". 2011.

Вийшла у світ вже п'ята книжка Оксани Маковець, видана з часу її переселення в США з України. В кожній своїй книжці авторка дає короткі біографічні відомості, і кожного разу в них знаходимо щось нове, і навіть дещо інтриґуюче... Вражає якась незвичайна свіжість, інакшість. Вона приїхала порівняно молодою вдовою з 12-літнім сином, і з болем серця після трагедії, якої покищо не знаємо, але відчуваємо. Приїхала, не шукаючи „кращої долі", а змушена нещастям. І врешті свою долю в Америці зустріла в особі щирого подруга Юрія Маківця, ім'я якого стало її новим і вдалим псевдо.

Виросла поетеса в мальовничих українських Карпатах. Любов до України відчутна в кожному творі поетеси. На перехресті доріг вона зустріла людину, що має подібні думки й уподобання, з якою легко й цікаво жити. Що ще треба для щастя? А любити Україну вдвох – ще краще.

Ще одна несподіванка ввійшла в життя О. Маковець: довелось узяти на себе видання журналу „Верховина" з ослаблених рук відданого патріота-верховинця св. п. д-ра Романа Кухара (Р. Володимира). Кілька літ тому вона, також верховинка, стала його діяльною співробітницею, і коли він, вже майже на порозі смерти, благав її перейняти улюблений журнал, вона не могла відмовити.

Поет, перекладач і дослідник літератури д-р Олександер Астаф'єв погодився розділити з нею працю. Він давав цінні вказівки, писав статті й рецензії, але найтяжча праця – монтаж журналу, контакт з співробітниками й читачами, набір, друкування, розповсюдження, а головне – фінанси – падала на плечі О. Маковець. Проте, подиву гідна енерґія і працьовитість, почуття обов'язку, співпраця її чоловіка творили маленькі чудеса: „Верховина" – розростається, цвіте й вінчається рясними калиновими гронами.

Це своєрідний унікальний журнал, власне, це єдиний, на мою думку, літературний журнал у діяспорі, хібащо колись в Австралії був альманах Дмитра Нитченка „Нові обрії", але ж то був альманах, що охоплював чи не всі галузі громадського життя..

Калина – один з символів України. З весни вона, немов ясна наречена, дає прихисток соловейкам, потім вкривається рясними гронами зелених ягід, що помалу рум'яніють аж до рубінової зрілости. Калину можна збирати в букети, разом з солодким буряком начиняти нею пшеничні пироги, з ягід низати рясні коралі... І також нею можна оплакувати кров, пролиту в боротьбі за волю України. І садити кущ калини на могилах лицарів. Тож недаром О. Маковець вибрала калину заголовком і заключним акордом своєї книжки.

Поетеса милується всіма барвами України, її квітами, яким вона присвячує одну з двох поем. Квіти мають свої власні характери, почуття, власне призначення – передавати свою спадщину наступним поколінням. В поемі про квіти я нарахувала понад 40 окремих характерів. І всі вони незмінно українські

Я у квітах розради шукаю,
В них Україну знаходжу
І тут з батьківщиною
мов розмовляю...

Вражає леґендарна поема про кам'яну церкву в Висоцькому, на Верховині. З нею зв'язана доля молодих коханців, сина багачів Василя й бідної дівчини Марічки. Вони поєдналися в тій церкві й трагічно загинули в карпатських манівцях. Та церква пропала в пожежі, але в тому місті відбудували нову, що простояла вже сім століть. Поетеса радіє міці цієї церкви в відродженій Україні.

Книжка поділена на декілька розділів, з яких кожний вражає ніжністю й завзяттям як заклик до боротьби за Україну. Адже тепер боротьба йде не зброєю, а непохитністю віри в Незалежність. Серед віршів є запевнення любови до батьків, є легенькі віршики для дітей, пісні про кохання, мрійні танцювальні мелодії. Один розділ змальовує сімейні ритуально-календарні обряди, від Святвечора починаючи й св. Миколаєм закінчуючи. Цей цикл вінчається таким повчанням: „Людина звикає до нових обставин, зів'є собі нове гніздечко, немов птах. Та якась туга таки живе поряд з нею, і немов жагою сушить; й кожної вільної хвилі линеш подумки у той далекий – найближчий серцю край... Ти всім єством своїм вдихаєш запахи і звуки своєї рідної землі, бо перебуваєш з нею у відчутному єднанні завжди...".

О. Маковець відзначає багато вражаючих подій, очевидицею яких була. Вона жила в Києві під час вибуху Чорнобильської атомної електростанції, а через п'ять років після її приїзду до Америки, 11 вересня 2001 року, стався терористичний напад ворожих літаків на Всесвітній торговельний центр в Ню-Йорку – трагедія, яку ми ще й досі болісно переживаємо. З оповідей авторки видно, що вона має талант блискавично схоплювати й відтворювати події й переживання.

Окремо треба відзначити розділ „Більше, ніж просто вірш". Граючи співзвуччями „ж" і „з", поетеса складає оду хлібові, ще одному символові життя України. Вона пише про Великодні свята:

Розступилась пітьма,
і розсипавсь
Зневіри терновий,
колючий вінець.

Ще один святий символ України – її солов'їна мова:

Дозріє плодом Слово, у стократ
Краснішим стане,
кришталево чистим.

Мова О. Маковець – ніжна, щира, ласкава. Щоб відзначити евфонію її віршів, варто навести вірш „Соловейко":

Соловейку, дивна пташко.
Завітай,
Звесели моє серденько. Прилітай,
Співом рідним, солов'їним,
замилуй.
Звий гніздо своє пташине.
Примандруй.
Буду чути спів чудесний. Від зорі.
Не погаснуть в моїм серці солов'ї.
Трель з далекої домівки, долети!
Срібний голос з України донеси!

Якщо шукати особистої філософії авторки, то, може, ось вона:

Ліпше час не марнувати...
Спішити треба,
жити і творити.
Свою зорю не в небесах шукати
Вона в тобі.
Її потрібно засвітити.

Закінчу цей короткий огляд побажаннями Україні:

Жито – жати,
Жати – жити!

Ганна Черінь
Порт-Шарлот, Фльорида

Книга про Збаразький замок – перлину Тернопільщини

Цього року появилась цікава книжка, присвячена 800-річчю Збаража, яка дає історичну картину не тільки цієї твердині, але також драматичних подій, які відбувались довкруги цього замку. Володимир Чайка, автор цієї книжки, яка вийшла за сприяння проф. Володимира Петришина, розповів про розвиток замку в контексті історичних подій, центром яких була війна Богдана Хмельницького проти Польщі. Цій війні, зокрема битві під Збаражем влітку 1649 року між козацькими загонами та військами Речі Посполитої, якими керував Ярема Вишневецький, автор присвятив цілий розділ книжки.

Книжка, яка дуже гарно оформлена та ілюстрована, дає читачеві цікаві джерельні інформації про історію замку, його власників, війни, руїну замку та про довгий процес відновлення цієї перлини Тернопільської землі.

Під сучасну пору Збаразький замок реставрований і став музеєм міста, до якого були передані фонди Збаразького районного краєзнавчого музею. В замку відвідувачі також можуть побачити виставки картин сучасних мистців та послухати виступи науковців, літераторів та політиків. Збаразький замок став центром, твердинею громадського та культурного життя.

Книжка „Збаразький замок" вийшла цього року у видавництві „Вектор" в Тернополі.

Тарас Гунчак,
Четгем, Ню-Джерзі

Як бережанські ластівки

Своєрідними літературними подарунками до Дня міста Бережани, якому цього року виповнюється 636 років, стали нові видання талановитих краян, збірники, що презентують здобутки бережанців на всеукраїнському рівні.

У тернопільському видавництві „Збруч" вийшов ілюстрований альбом поета Василя Савчука „Очима подиву й душі". Видання вміщує вірші-посвяти Богданові Лепкому, Михайлові Морозові, Андрієві Наконечному, Миколі Бездільному, Володимирові Савчакові, Володимирові Беднарському, Олегові Шуплякові, Михайлові Кузеву, Василеві Павукові, обдарованим учням Бережанської художньої школи Віталієві Шуплякові, Віталієві Чикоті та іншим.

Приємно будуть вражені місцеві дошкільнята та їхні батьки, перегорнувши „Бережанську абетку", упорядником і редактором якої є поет, публіцист, краєзнавець Богдан Тихий. Краєзнавча абетка, присвячена 200-літтю від дня народження будителя Галичини, колишнього учня Бережанської гімназії Маркіяна Шашкевича, чекала своєї появи на світ три роки (через брак грошей). І ось цьогоріч завдяки фінансовій допомозі підприємця Немесіо Чавеса Ґонсалеса книжечка з'явилася на полицях Державного історико-архітектурного заповідника. Ілюстрації створила Галина Тремба, макет – львів'янин Андрій Кісь. Невеличкі вірші доповнюють краєзнавчі терміни, притаманні Бережанам і околицям. Діти матимуть змогу відкрити для себе цікавий світ слів, нові імена, назви населених пунктів, вулиць, навколишніх гір, річок, храмів, пам'яток історії.

Відрадно, що за упорядкування Б. Тихого напередодні у розділі „Наша спадщина" також вийшла збірка „Леґенди Бережанського замку" – перше видання леґенд та переказів про Бережанський замок, споруджений у 1534-1554 роках, відомий не тільки своєю неприступністю, а й так званими „золотими кімнатами".

Заслуговує на увагу книжка, подібної до якої ще не було в нашій країні, – „Байкери України". У ній почесне місце займають біографії бережанських байкерів Всеволода й Руслана Цокалів. У книзі (видавництво „Сигла", Київ) зібрано й систематизовано унікальну інформацію про розвиток байкерського руху в світі та в нашій країні зокрема, про види мотоциклів, спортивні знання, байкерські злети.

Тетяна Бударь,
Бережани,
Тернопільська область

СПОМИН СВІДКА

Згадуючи О. Ольжича та І. Багряного

2 жовтня сповниться 105 років від дня народження Івана Багряного, а 8 липня виповнилось 104 роки від дня народження Олега Ольжича. Одним з небагатьох на сьогоднішній день людей, які мали щастя у молодості зустрічатися з цими визначними українськими особистостями минулого століття, є відомий громадський діяч українсько-американської громади, засновник Видавництва „Смолоскип" у Києві Осип Зінкевич. Нижче вміщуємо його спогад, присвячений О. Ольжичеві та І. Багряному.

Моє життя складалося непередбачено, дивно, моторошно. Згадую багатьох політиків і культурних діячів, з якими мене звела доля. І дивно сьогодні звучатиме, коли скажу, що до Івана Багряного привів мене Микола Хвильовий. Так, Микола Хвильовий через шість років після його загибелі…

Був 1939 рік. У невеличкому селі Малі Микулинці, що на Покутті, жив 15-річний хлопчина. Його батько, колишній Український Січовий Стрілець, 1914 року потрапив у російський полон. Разом з Євгеном Коновальцем і великою групою січовиків йому вдалося втекти. Він опинився в Києві і на сучасній вулиці Артема (нині вже перейменованій на вулицю Січових Стрільців) став одним з перших у формації Січових Стрільців.

Його старша сестра Наталка дуже молодою стала членом юнацтва ОУН і долучила до нього свого брата Осипа.

Після вибуху Другої світової війни Волинь і Західня Україна дуже швидко опинилися під владою СРСР. В недалекому Снятині прихід Червоної Армії вітали з квітами. Через наше невеличке село (лише 20 господарств) проїздили танки й вантажівки, повні червоноармійців. У нас їх теж вітали. Тільки ми, батько, мама, сестра Наталка і я, обіпершись на пліт, дивилися на це видовище. У наших руках не було квітів, а було тривожне відчуття майбутнього.

Мої батьки мали великий сад, де вирощували яблука, груші, вишні. Тієї осені врожай був напрочуд багатий, як майже ніколи перед тим. Восени того ж року Червона Армія посилено готувалась до нападу на Румунію, щоб захопити й приєднати до УРСР Буковину і Басарабію.

У нашому селі всі пагорби, вулички й площі були заповнені вантажівками, танками, гарматами, сотнями чевоноармійців. Серед них було багато українців. Їм дозволяли відвідувати селян. Не оминули вони і нашої садиби. Довідавшись, що у нас багато яблук і груш, вони кожного дня приходили до нас. Хтось просто просив яблук, дехто давав за них якісь копійки. І так якось майже щодня почали приходити до нас два молоді офіцери, лейтенанти Маленко і Шумило. Не було таємницею для моїх батьків, що вони приходять не лише за яблуками, але що їх обох цікавить моя сестра Наталка.

Так зустрілися дві ніби ворожі сторони: члени юнацтва ОУН, колишній Український Січовий Стрілець і два лейтенанти Червоної Армії. Різними шляхами до Наталки дійшла інструкція ОУН, як поводитись з українцями-червоноармійцям.

Інструкція була чітка і ясна: поводитись дружньо, частувати, вести розмови про історію України, обережно натякати на боротьбу за самостійність 1917-1920-их років, давати українські книжки й газети попередніх років.

Батько був обережний, сестра – більш відважна. Я помітив, що дуже швидко вона перейшла на „ти" з Шумилом і Маленком, вела з ними розмови, а часом і батько приєднувався до них.

Одного вечора (і цей вечір запам'ятався мені на все життя; можливо, саме він визначив моє майбутнє) батько і Наталка разом з гостями сиділи за столом, мама частувала їх якоюсь їжею, а я ліг на печі і прислухався до розмови. Це, мабуть, була перша дуже відверта розмова. Говорили про Визвольні Змагання, про Голодомор, про репресії 1930-их років. Я вже засинав, аж раптом здригнувся і почув: „Що ви хочете нам сказати? Ви хочете сказати, що ви за самостійну Україну?" – запитав один з них.

Батько мовчав, а Наталка піднялась і мовила: „Так, ми за самостійну, а ви що – проти?".

У кімнаті запала напружена мовчанка. Гості, два лейтенанти-червоноармійці переглянулись і, виглядало, що не були певні, як відповісти, що сказати. Раптом Маленко встав: „Я тобі скажу Наталко, і вам Степане, що і у нас були такі, які були за самостійність. Були Хвильовий, Скрипник, Шумський… — він зупинився, подивися на них і продовжив: – Чи ви знаєте, як вони скінчили? І ви хочете так скінчити?".

Наступного дня вранці я прокинувся і спитав батька: „Тату, а хто такий Хвильовий (у моїй голові з трьох названих вирізнилося саме ім'я Хвильового), Скрипник, Шумський?".

Батько сором'язливо подивився на мене, опустив голову прошепотів: „Ніколи не чув про них…".

І саме тоді, у той день, у моєму житті стався поворот – за будь-яку ціну довідатися про людей, про яких нічого не знав мій батько, звичайний покутський селянин. Після Червоної Армії до нас прийшли нові „визволителі" – німці. Уже через кілька днів ми побачили на вулицях міста повішених євреїв і червоноармійців-полонених.

Іван Багряний

Олег Ольжич

У Снятині створилася невеличка група юнацтва ОУН. Ми збиралися на місцевому кладовищі, вивчали „Декалог", надіслані матеріяли про боротьбу за незалежність, історію України.

Пригадую другий неповторний день у моєму житті. Це був липень 1941 року. Місцевий оунівський провідник Степан Касіян викликав до себе нас трьох, найактивніших у цій молодіжній групі. Перший – згодом політв'язень радянських концтабрів, один з організаторів Норильського повстання; другий – пізніший політичний діяч; третій – я, цікавий до видавничої справи.

С. Касіян обвів нас поглядом, подивився кожному глибоко у вічі: „Хлопці, – заговорив він, – перед вами стоїть дуже важлива місія. Вам призначено бути розвідниками в українському націоналістичному підпіллі. Уже зараз треба готуватись до майбутнього. Починаємо сьогодні. Одному з вас призначена перша важлива місія – поїхати до Львова, завезти пакунок з важливими документами. – Він зупинився, знову обвів нас поглядом, простягнув руку і тицьнув пальцем на мене. – Поїдеш ти…".

Такого я не сподівався. Ніколи поза Снятимом не бував, навіть потяга не бачив.

Я прийшов додому і сказав батькові, що мене посилають до Львова. Батько не заперечував, він знав, що я і моя сестра належимо до якоїсь молодіжної підпільної групи.

С. Касіян провів зі мною коротку вишкільну розмову, кілька разів повторював пароль, з яким я мав зголоситись на відповідній квартирі, дав адресу, яку я мав вивчити напам'ять, передав невеличкий пакунок і відіслав у невідоме місто. Батько завіз мене на станцію. Я сів у потяг і поїхав.

Приїхав до Львова, розглядав трамваї, заїхав у центр міста, а звідти крутими манівцями дістався призначеної адреси. Квартира містилась на другому або третьому поверсі, у ній на мене мала чекати молода жінка.

Я мав сказати пароль, вона мала відповісти, я мав вручити її пакунок, забрати організаційні інформаційні матеріяли і того самого дня вечірнім потягом повернутись до Снятина.

Піднявшись нагору, я постукав, і двері відчинила не невідома мені жінка, а молодий чоловік високого зросту. Я розгубився, не знав що робити, але зайшов, привітався і сказав пароль: „Добрий день, я привіз вам каву зі Снятина…".

Чоловік здивовано подивився на мене: „Ви що, аж зі Снятина їхали, щоб привезти нам каву?".

Я розгубився ще більше. Це не була відповідь на мій пароль. Я повернувся і відказав: „Вибачте, здається, я не туди потрапив…" – і збирався вийти з помешкання. Але він зупинив мене: „Почекайте, тут у другій кімнаті є жінка, ви, мабуть, привезли каву для неї".

Я зачекав. Відчинились двері й увійшла жінка. Я знову привітався: „Добрий день, я привіз вам каву зі Снятина...". „А яку каву ти привіз? Німецьку чи з ячменю?". Я зрадів – це була відповідь на мій пароль. Я відповів: „Німецька до нас ще не дійшла. Привіз нашу, з ячменю".

Вона засміялася, підійшла до мене, обняла. Я передав їй пакунок, а вона сказала: „У нас є гість з далеких країн, сядь, розкажи йому про вашу працю, можеш бути відвертий, він наш…".

Тим гостем „з далеких країн" був Олег Ольжич, про що я довідався набагато пізніше, зовсім принагідно зустрівши вже у повоєнні роки ту саму жінку у далекому Мюнхені. Вона розповіла мені про О. Ольжича, його діяльність і загибель.

Я сів і подивився на незнайому мені людину. Я не знав, хто він, але я глибоко в душі відчував полегкість, якусь близькість до тієї людини. Мені тоді було лише 16 років і мене страшно здивувало, що та невідома людина мені „ви-кала". Усі „ти-кали", а тут „ви-кають".

Я дивився на цього чоловіка, схоплював кожне слово, якого я ніколи перед тим не чув. Його мова мені дуже нагадувала мову тих двох лейтенантів, які заходили до нас.

„Ви жили під совєтами, – заговорив незнайомий, – розкажіть, чи мали нагоду зустрічатись з ними. Там десь біля вас готувались до наступу на Румунію…".

Я почав розповідати про наш сад, яблука, червоноармійців, які нас відвідували і зупинився на двох лейтенантах. Я розповів про ту розмову, яку підслухав, лежачи на печі, коли Маленко сказав: „І у нас були такі, які були за самостійність. Були Хвильовий, Скрипник, Шумський… А чи знаєте, як вони скінчили?..".

Закінчення в наступному числі

ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Поруч з українськими в'язнями

Книга Євгенії Ґінзбург „Крутий маршрут" увійшла в число тих перших книжок, які відкрили перед світом правду про сталінські табори. Сама авторка була засуджена у 1937 році на 10 років тюремного ув'язнення, яке пізніше замінили на каторжну працю в таборах Колими, де вона пробула 18 років. Після звільнення Є. Ґінзбург оселилася в Закарпатті і у 1959 році почала писати книжку, яку в СРСР ніхто не міг видати, але рукопис потрапив до самвидаву і невдовзі книжку було видано в Італії, Франції, Англії, Німеччині, США, Швеції, інших країнах. Нижче вміщено два уривки з книжки Є. Ґінзбург, присвячені в'язням з України.

На етапі разом з Зінаїдою Тулуб

Я лягаю на своїх нарах. Нічого. У такій духоті навіть краще на голих дошках. Тим більше, що з тюремного бушлату можна зробити майже розкішне підголів'я. Поруч зі мною – відома українська письменниця, автор історичних романів.

– Давайте знайомитись, – шепоче вона. – Я письменниця Зінаїда Тулуб. А ви?

Я відповідаю не відразу. Треба зосередитися, щоб безпомилково відповісти на це запитання. Досі я була: „Камера три, північний бльок". Називаю себе, свою професію. Педагог. Журналіст. З подивом дослухаюся до своїх слів. Ніби про когось іншого (...).

Сон вже майже захопив мене, аж раптом... Щось кудлате майнуло по обличчю. Карцер? Пацюк? „Вибачте, я зачепила вас косою". Так, у Зінаїди Тулуб зовнішність шляхтянки минулого століття. У неї чудова (заплутана і брудна) коса.

– Ви злякалися? Плачете?

Ні, я не плачу, але серце чомусь стривожене солодким болем. Вона звертається до мене, а я ж бо – „камера три, північний бльок". Поїзд повзе на схід. В табори.

... Гуманітарії, які становлять більшість у вагоні, з'юрмилися довкола Зінаїди Тулуб, яка читає свої вірші. На її обличчі майже екстатичний вираз. Читає вона по-старосвітськи, з патосом. Вона взагалі старосвітська. Невловимий серпанок старого дореволюційного літературного сальону відчувається в усій її манері читати, розмовляти. У побуті вона незарадна й часто смішна.

– У неї на волі двоє залишились, – каже Таня Станківська. – Чоловік Шурко і кіт Лірик. Вона просила начальника Ярославської в'язниці з її особового рахунку переказати 50 рублів Лірикові на м'ясо. Без м'яса він не може...

У одиночній камері Зінаїді Тулуб було легше. Вона мріяла, творила поезію. В карцер її жодного разу не зачиняли. Може, з поваги до літератури? А тут її заштовхали. І за віком вона старша від нас, переважно 30-річних (...).

Тому й чесні, що в Бога віруємо!

У 1943-1944 роках Ельґенську зону роздимали нові етапи. З цими етапами досягли нас перші відголоски війни: західні українки. Вчорашні „закордонниці". Молоді, кров з молоком.

Просто диво, як змінився під їхніми працьовитими руками відведений для них другий барак! Дошки підлоги засяяли, як яєшний жовток. Заблищали кришталевим сяйвом зачухані, склеєні з уламків скла вікна. На стовпах полиць з'явилися зелені гілочки. З солом'яних подушок звисали ніжні вишивані рушнички.

Єдине, з чим начальству доводиться важко, – це з вірністю „західнячок" своїм церковним святам. Ніби звичайнісінький вівторок, а увесь барак не вийшов на працю. Свято – Усікновення голови Івана Хрестителя. Обхід начальства барак зустрічає злагодженим молитовним співом.

– Чому не працюєте? Хворі? – запитує начальник режиму. Відповідають українською мовою:

– Ні, громадянине начальнику! Хворих немає. Але сьогодні свято...

Начальник не хоче репресій. Увесь барак до карцеру не замкнеш. До того ж, усі працюють ударно. Вперед виходить начальник культурно-виховної частини:

– До чого ж ви несвідомі! Ніби дівчата чесні, працьовиті, а в такі дурниці віруєте!

– Від того ми й чесні, що в Бога віруємо!

Чомусь ці міцнотілі, зворотливі дівчата дуже полюбляють лікування. На вечірнє прийняття гуртом приходять до амбулаторії.

– Попід грудьми пече, – співуче виводить 20-річна Марійка, дивлячись своїми, немов з ікони, очима.

– Просиш звільнення від праці?

– Та ні... Працювати можу... Але дайте якісь краплі...

Нечуване у таборі – не хоче звільнення від праці! Мабуть, „пече під грудьми" від туги за особистим, за співчуттям до неї.

– Тебе за що узяли, Марійко? – обережно запитую, капаючи конвалієві краплі.

Уже сім років минуло після 1937-го. Який же тепер це має вигляд на тлі війни, загального страждання? Так за що, Марійко?

– Дуже дякую за ліки.

– Не хочеш говорити? Мабуть, ні за що?

Очі Марійки темнішають, втрачають іконну незворушність:

– Як це ні за що? Коли мене на гарячому заарештували! Летючки на плоти клеїла!

Я цьому навіть радію. Нехай за летючку, за необережне слово! Нехай суворо, непропорційно до чину! Аби не просто так! Гуртом! Але... Я дізнаюся, що довкола Марійки арештували ще 30 осіб за те, що жили з нею в одному селі. І ще сотню за те, що були знайомі з тими тридцятьма. Ні, метод залишився той самий, непорушний.

Переклад з російської мови:
Левко Хмельковський

Українська письменниця Зінаїда Тулуб була засуджена Військовою колеґією Верховного суду СРСР 5 вересня 1937 року на 10 років і відбувала термін спершу у Ярославській в'язниці, потім – на Колимі, а у 1947-1955 роках жила на засланні в Казахстані. Померла 1964 року в Києві.

У тексті зустрічаються терміни: „нари" – полиця у вагоні, „бушлат" – верхній одяг в'язня.

СПОРТ

На Союзівці відбувся чемпіонат УСЦАК з тенісу

Юрій Савчак

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – Буревій „Айрін", що спричинив великі шкоди, змусив людей східнього узбережжя США до евакуації і створив великі повені в кількох штатах.

Оселя Союзівка залишилася без струму, і лише заходами управи Союзівки і Українського Народного Союзу електропостачання відновлене. Усі заплановані імпрези на Союзівці відбулися.

Офіційне відкриття 56-их тенісових і 55-их плавацьких змагань Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК) відбулося 3 вересня біля басейну Союзівки. Розпочав церемонію відкриття Юрій Савчак, ланковий тенісу УСЦАК, вітаючи всіх учасників та гостей. Привітав всіх Роман Гірняк – провідник плавацьких змагань.

Голова УСЦАК Іреней Ісаїв після виконання гимнів і піднесення прапорів відкрив змагання. Учасниками церемонії були також Стефанія Гаврилюк – радна УНСоюзу, голова спортового товариства „Чорноморська Січ" Омелян Твардовський, Юрій Грабець і Іван Дурбак – від господаря тенісових змагань Карпатського Лещетарського Клюбу, і багато членів проводу плавацьких змагань і проводу УСЦАК.

Тенісові змагання відбувалася в дев'ятьох вікових та станових групах: відкриті групи жінок і чоловіків, дві групи юнаків, група юначок і чотири вікові групи сеньйорів.

Всіх індивідуальних змагань було 42. Змагалися за звання чемпіонів УСЦАК, за чаші, уфундовані УНСоюзом, і перехідні чаші ім. Богдана Рака, Романа Ракочого, Ярослава Рубля, д-ра Володимира Гука, д-ра Петра Харука і Константина Беня. Змагалися також за грошові стипендії (4,000 дол.), котрі вже понад 30 років щорічно уфундовує молодим тенісистам Іван Гинянський, колишній змагун на Союзівці і власник фірми „Winner Ford Group" у Вільмінґтоні, Делавер.

В групі чоловіків Микола Стройник переміг у фіналі торішнього чемпіона Марка Красія вислідом 6:3, 6:1. М. Стройник є учителем тенісу і фізкультури в Гарімані, Ню-Йорк, а М. Кра-

(Закінчення на стор. 21)

Висліди змагань:

Чоловіки:
М. Прончік – М. Наливайко 6:0, 6:4.
Г. Олесницький – Д. Підвисоцький 6:3, 6:3.
М. Красій – М. Прончік 6:1, 6:2.
М. Стройник – Г. Олесницький 6:0, 6:0.
М. Стройник – М. Красій 6:3, 6:1.

Жінки:
М. Черпак – Н. Прончік 6:2, 2:6, 6:4.
Н. Олесницька – С. Ґолець 6:3, 6:0.
А. Ковч – Х. Тот 6:4, 6:3.
Н. Олесницька – А. Ковч 6:1, 6:1.
М. Мільчуцька– Н. Олесницька 6:1, 6:0.
Х. Тот – С. Ґолець 6:1, 6:4 у Feed-In

Дівчата:
М. Черпак – А. Попов 6:1, 6:0.
Н. Коваль – К. Попов 4:6, 6:4, 7:6.
Н. Прончік – Н. Коваль 6:3, 6:1.
Н. Прончік – Н. Олесницька 7:5, 6:3.
К. Попов – А. Попов (Feed-In).

Старші хлопці:
П. Худолій – Д. Ганкевич 6:0, 6:1.
А. Осціславський – Ю. Підвисоцький 6:2, 6:0.
Г. Олесницький – А. Осціславський 6:1, 6:1.
М. Прончік – П. Худолій 6:1, 6:1.
М. Прончік – Г. Олесницький 7:5, 7:5.
Ю. Підвисоцький – Д. Ганкевич 6:2, 6:0 у Feed-In

Молодші хлопці:
О. Пиндус – Д. Кизик 6:4, 6:2.
А. Осціславський – А. Шмотолоха 6:0, 6:0.
А. Осціславський – О. Пиндус 6:1, 6:0.
А. Шмотолоха – Д. Кизик 6:1, 6:4 у Feed-In

Сеньйори віком 35 років:
С. Сосяк – Д. Підвисоцький 6:3, 6:3.
М. Наливайко – Р. Василяк 6:0, 6:0.
М. Наливайко – С. Сосяк 6:3, 6:2.

Сеньйори віком 45 років:
Ю. Вальчук – Р. Василяк 6:3, 6:2.
С. Сосяк – П. Ґолець 6:0, 6:0.
С. Сосяк – Ю. Вальчук 6:2, 6:2.

Сеньйори віком 55 років:
І. Дурбак – Ю. Петрикевич 6:4, 6:2.
Ю. Грабець – П. Ґолець 6:1, 6:1.
Ю. Вальчук – В. Дзівак 6:1, 6:1.
І. Дурбак – Ю. Грабець 6:2, 6:2.
Ю. Вальчук – Я. Сидорак 3:6, 6:4, 6:1.
І. Дурбак – Ю. Вальчук 7:6, 3:6, 10:6 tie breaker

Сеньйори віком 65 років:
Ю. Грабець– В. Дзівак 7:6, 6:4.
Ю. Петрикевич – В. Дзівак 6:2, 7:6.
Ю. Петрикевич – Ю. Грабець 6:0, 6:2.

Чемпіонка Наталка Прончік (праворуч) і фіналістка Надя Олесницька.

Зліва: чемпіон сеньйорів віком понад 65 років Юрій Петрикевич і фіналіст Юрій Грабець з провідником турніру Юрієм Савчаком.

Під час нагородження (зліва): Стефанія Гаврилюк, Рома Лісович, Петруся Савчак, Маріяна Мільчуцька, Надя Олесницька та Христина Тот.

Миколі Стройникові (другий зліва) і Маркові Красієві вручають нагороди Рома Лісович і Стефанія Гаврилюк в присутності турнірової комісії. *Фото: Петруся Савчак*

На Союзівці ...

(Закінчення зі стор. 20)

сій – викладач математики в Техаському університеті, колишній інструктор тенісу. Бракувало в групі Дениса Чорнія котрий, хоч приїхав на Союзівку, не міг змагатися через контузію ноги.

Чотириразова чемпіонка УСЦАК Маріяна Мільчуцька після кількох років відсутности повернулася на Союзівку і здобула п'ятий раз першість у жіночій групі. У фіналі вона перемогла Надю Олесницьку (6:1, 6:0).

Обидві фіналістки походять з Ню-Джерзі. М. Мільчуцька грала в тенісовій дружині Ратґерського університету, а молоденька Н. Олесницька походить з родини тенісистів Матківських і Олесницьких, з якої вийшло багато чемпіонів УСЦАК.

Н. Олесницька змагалася також в групі дівчат, де у завзятому фіналі програла Наталці Прончік вислідом 7:5, 6:3. Прончіки – це також родина тенісистів з околиці Бостону. Діди Ілля Прончік і Павло Рогулик змагалися на Союзівці ще в 1960-их роках, а тітки і вуйки вчилися грати на тенісовому таборі Союзівки.

Марко Прончік у фіналі старшої групи хлопців переміг Гриця Олесницького вислідом 7:5, 7:5. Це був один з найкращих і технічно розіграних мечів турніру. Обидва фіналісти змагалися також у відкритій групі чоловіків, де програли у півфіналах.

Адам Осціславський з Прінстону, Ню-Джерзі, вже другий рік став переможцем молодшої групи хлопців, перемагаючи у фіналі Ореста Пиндуса також з Ню-Джерзі (6:1, 6:0).

В чотирьох групах сеньйорів Микола Наливайко переміг Стефана Сосяка в групі віком понад 35 років (6:3, 6:2); С. Сосяк переміг Юрія Вальчука в групі віком понад 45 років (6:2, 6:2); Іван Дурбак переміг Ю. Вальчука в групі віком понад 55 років (7:6, 3:6, 10:6 tie breaker), Юрій Петрикевич виграв в групі віком понад 65 років системою гри „кожний з кожним".

Треба відзначити перемогу у півфіналі в групі віком пінад 55 років Ю. Вальчука над багатократним переможцем групи Ярославом Сидораком (3:6, 6:4, 6:1).

Нагородження переможців і закриття турніру відбулися після останнього фіналу. Ю. Савчак подякував тенісистам за участь в турнірі, спонзорам турніру, І. Дурбакові і Ю. Грабцеві за проведення турніру, управі Союзівки за приготування оселі до змагань.

Чаші УНСоюзу і грошові стипендії І. Гинянського та перехідні чаші вручали переможцям і фіналістам скарбник УНСоюзу Рома Лісович, С. Гаврилюк, О. Твардовський, Петруся Савчак та провідники змагань Ю. Грабець, І. Дурбак і Ю. Савчак.

Від КЛК слова подяки висловив Ю. Грабець. Р. Лісович запросила учасників підтримувати Союзівку і оголосила змаганння закритими.

Марко Прончік, Гриць Олесницький і Юрій Підвисоцький одержують нагороди від проводу турніру. *Фото: Петруся Савчак*

Адам Осціславський (третій зліва) і Орест Пиндус одержують нагороди від Івана Дурбака, Омеляна Твардовського, Юрія Савчака і Юрія Грабця.

Під час нагородження чемпіонів і фіналістів сеньйорських груп (зліва): Омелян Твардовський, Стефанія Гаврилюк, Юрій Вальчук, Микола Наливайко, Рома Лісович, Іван Дурбак, Стефан Сосяк і Юрій Грабець.

Загальна група змагунів, проводу і гостей тенісових змагань на Союзівці.

Добра пам’ять про Ярославу Бородайко-Ставничу

Ярослава Бородайко-Ставнича прожила на світі 103 роки. Вона народилася у Бережанах Тернопільської області 17 липня 1908 року, у багатодітній родині вищого урядника окружного суду Олександра Бородайка. Услід за старшими братами і сестрою вона теж пішла до гімназії. Вступний іспит здавала в 1919 році. Належала до Пласту, була курінною жіночого куреня ім. Анни Ярославни, співала в гімназійному хорі. Після закінчення гімназії навчалася у Вищій школі торгівлі у Львові, де була членом студентської громади. У 1937 році одружилася з учасником пластової оркестри Осипом Ставничим. Але коротким було їхнє подружнє щастя – розпочалась Друга світова війна, і подружжя перебралося зі Львова в Польщу, де вона стала мамою. З новонародженим сином повернулося подружжя до Львова, але невдовзі чоловік загинув, і вдова була змушена вирушити в невідоме і тяжке майбутнє. Спочатку жила з дитиною у Відні, з початком бомбардувань міста радянською авіацією залишилася без житла і переїхала до Саксонії, а пізніше – до Баварії, де жила декілька років у таборі для переміщених осіб.

У 1949 році перебралася до Нью-Йорку, де працювала в готелі, на швейній фабриці, на підприємстві з випікання тістечок, а коли опанувала англійську мову, то 24 роки працювала в уряді великої фінансової установи.

Разом з братом Богданом, який проживав у Нью-Йорку, були членами комітету „Видавництво Бережани“, стараннями якого у 1970 році побачила світ книга-пам’ятник „Бережанська земля”. Вийшовши на пенсію, проживала у сім’ї свого сина і тримала постійний листовний і телефонічний зв’язок з Україною, Бережанами, Козовою, де проживає племінниця Мирослава Райтер.

З нею консультувалися щодо біографічних довідок для книги „Бережанська гімназія”.

Духовно вона завжди єдналася з церквою св. Трійці в Бережанах, де прийняла хрещення, брала шлюб, де відбувалася Служба Божа за її здоров’я з нагоди 100-літнього ювілею.

Я. Бородайко-Ставнича померла 25 липня. Коли сумна звістка долетіла до рідного краю, М. Райтер з доньками, зятем і внуком замовили поминальну Службу у тій же бережанській церкві. Відслужив її о. Роман Маслій. Услід за ним родина і бережанські гімназисти промовили: „Вічна їй пам’ять!“.

Надія Волинець,
Бережани,
Тернопільська область

Ярослава Бородайко-Ставнича у 1949 році (з архіву Мирослави Райтер).

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ УЧНІСТЬ

св.п.

АНАТОЛІЯ ФАЛКА

була відправлена

СЛУЖБА БОЖА в неділю, 18 вересня 2011 р.

в церкві Святої Тройці - Київського Патріярхату,
99 York St., Bridgeport, CT 06610
о. Олександер Двінатін.

В глибокому смутку залишилися:

дружина	**– НАДІЯ**
син	**– ВОЛОДИМИР з дружиною КАТІ**
дочка	**– ЛЮДМИЛА**
внучки	**– НАТАЛІЯ, КАТРУСЯ, СТЕФАНІЯ, МЕЛАНІЯ.**

Вічна Йому пам’ять!

Ділимось сумною вісткою, що 5 вересня 2011 р. у Лос Анджелесі, Каліфорнія, по короткій недузі, відійшов у вічність на 50-му році життя

св. п.

АНДРІЙ ЛУПІЙЧУК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 11-12 вересня 2011 р. в Erie, PA в церкві свв. Петра і Павла. Похований на цвинтарі Gate of Heaven.

Залишені в смутку:

дружина	**– Христя Ґалуґа Лупійчук**
брат	**– Василь з дружиною Наталкою, Arlington, VA**
брат	**– Місько з дружиною Ким і дітьми, Erie, PA**
родина	**– Бибель, Yonkers, NY**
родина	**– Ґалуґа, Rochester, NY**

Замість квітів просимо складати пожертви на St. Basil Seminary, 195 Glenbrook Rd, Stamford, CT 06902

Відійшли від нас

ЙОСИФИНА РІПА, член 264 Відд. УНС в Карнеґі, Па. Померла 21 травня 2011 р. на 82-му році життя. Членом УНС стала в 1973 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Григорія, синів о. Степана і Юрія. Похоронні відправи відбулися 28 травня в Українській православній церкві свв. Петра і Павла в Scott Twp. PA., а відтак на церковному цвинтарі свв. Петра і Павла.

Вічна Їй пам’ять!

Секретар

ЙОСИФИНА ДИҐУС, член 254 Відд. УНС Т-ва свв. Петра і Павла в Нью-Британ, Кон. Померла 7 березня 2011 р. на 95-му році життя. Народилася 29 лютого 1916 р. Членом УНС стала в 1939 р. Похоронні відправи відбулися 8 липня 2011 р. в Українській православній церкві в Нью-Британ, Кон., а відтак на українському православному цвинтарі св. Марії в Нью-Британ, Кон.

Вічна Їй пам’ять!

Секретар

ХРИСТОФОР П. БАКСЕР, член 88 Відд. УНС Т-ва Союзівка в Керґонксоні, Н. Й. Помер 23 червня 2011 р. на 41-му році життя. Нар. 2 жовтня 1969 р. у New Britain, CT. Залишив у глибокому смутку дружину Марту, маму Ванду Баксер, батька Томаса і брата Петра. Похорон відбувся 21 липня 2011 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам’ять!

Секретар

МИХАЙЛО ЯЦУХ, член 277 Відд. УНС Т-ва св. Івана Хрестителя в Гартфорд. Помер 8 березня 2011 р. на 92-му році життя. Народився в Україні. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у глибокому смутку дружину і двох синів з родинами. Похорон відбувся 14 березня 2011 р. на цвинтарі св. Михаїла в Ґластонбурі, Н.Й.

Вічна Йому пам’ять!

Секретар

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

ПОДЯКА

По 92 роках земної мандрівки, 15-го вересня 2010р., Всевишній Господь покликав до себе нашого найдорожчого Батька, Дідуся і Вуйця

св.п. ВАСИЛЯ НИКИФОРУКА

Складаємо найщирішу подяку Всечеснішому о. ігуменові В. Панчукові за відвідини в лікарні та за відправлення Парастасу і Панахиди, як також за співслуження Похоронних відправ в Церкві св. Юрія в Ню-Йорку. Велике спасибі Всечеснішому о. протоігуменові Ф. Шандрику та о. дияконові П. Шишці за співслужіння Парастасу і Панахиди, як також п. А. Бачинській та п. В.Татчину за чудовий спів під час Панахиди і Похоронних відправ. Дякуємо о. К. Іжчукові за візиту в лікарні та за надання тайни Єлиопомазання.

Щиро дякуємо п. Р. Гайді за прочитання листів співчуття від о. Ректора УКУ Б. Ґудзяка та сл. п. О. Пришляка, від Патріярхального Товариства в США та особисті слова співчуття на Панахиді.

Великий уклін вірному другові п. М. Галіву за відвідини в лікарні, за підтримку родини та за теплі слова, спогади та короткий життєпис Покійного. Особливо складаємо нашу вдячність Владиці емеритові Василеві Лостину за довготривалу підтримку Покійного під час недуги. Дякуємо Владиці Павлові Хомницькому за щирі слова співчуття. Владики Василя присутність та ведення Похоронних Відправ та теплі слова дали силу нашій родині перенести наше горе.

Щиро дякуємо о. Костику за останні молитви над домовиною на цвинтарі св. Духа в Гемтонбурґу та за участь на тризні. Зокрема хочемо відмітити приязність та відданість свого часу й знання п. Мотрії Мілянич. Вона все знала коли і як найкраще помогти нам всім. Велике спасибі Тобі, Мотря!

Нашій найдорожчій кузинці, Марті Пиріг, висловлюємо нашу безмежну подяку за всі її зусилля, опіку, приязність, труди та відданість через довгі літа. Нехай Господь Бог винагородить всі її добрі діла. На кінець дякуємо всім, що взяли участь або причинилися до підготовки Похорону.

Дякуємо за:

СЛУЖБИ БОЖІ:

В. Березовська і А. Березовський, Р. і Д. Никифорук, М. Пиріг, Н. Пиріг, С. і Н. Чепурняк, Е. Никифорук, Р. і Х.Соболь, Т. і М. Тінишин, В. і Д. Рибчук, М. і О. Іванів, Л. і Л. Зєлик, С. Рубель, В. і Е. Панчак, Л. Черепанінь, М. Приймак, В. Ґіна, Головна Управа Т-ва "Самопоміч," M. Bruno, J. Henry, J. and J. Hochman, A. Laranjeira, R. and P. Marcus, Bro. J. McCarthy, A. Rauf, C. Sarli, E. and A. Sarli, E. and M. Scroope, P. and T. Sohn, M. and J. VanDeBrook, M. and A. Werney, E. and B. Zuk.

КВІТИ:

Патріархальне Товариство і журнал "Патріярхат," West Patent School Teachers and Staff- Bedford, NY, R. and J. Klingen.

ДАТКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ:

Р. і Д. Никифорук, В. Березовська і А. Березовський, М. Пиріг, Р. і Х.Соболь, М. Галів, А. і Д. Мерл, Б. і І. Глушевські, І. Куровицька, Я. і В. Криштальські, Н. Дума, Г. Ґамула, П. і Е. Літепло, Р. і Н. Літепло, С. і В. Сливоцькі, Т. Ясінська, М. Мілянич, О. і М. Мороз, З. і О. Савчук, М. і Н. Шміґель.

Allendale/SaddleRiver Rotary Club, Bedford Central School District Board of Education, Bedford Association of School Administrators, Fordham University Education Leadership Cohort, West Patent Elementary School Parent Association, West Patent Elementary School Teacher and Staff Association, C. Bisbano, S. Blanton, W. T. and Crerend, L. Fish, J. Henry, J. Lehmbeck, S. and V. Krebs, C. Lacolla, J. and E. LaTerra, V. and J. Locascio, P. and R. Marcus, D. and S. Roberts, I. and R. Steinberg, J. and M. Tetzlaff.

Разом: $9720.00

У першу болючу річницю смерти

св. п. Василя Никифорука

були відправлені Поминальні Служби Божі, 15 вересня 2011 р.,

- в церкві св. Юрія, Ню Йорк;
- в церкві св. Юрія, Львів;
- в церкві Успіння св. Богородиці, Городенка;
- в Катедральному Соборі св. Воскресіння, Івано-Франківськ;
- в Катедрі св. Володимира, Стемфорд.

Просимо о молитви:

син Роман Никифорук з дружиною,
донька Віра Березовська,
внук Адріян Березовський,
сестрінка Марта Пиріг

З глибоким жалем і смутком повідоляємо, що 23 серпня 2011 р. у Вільмінтон, Делавер відійшла у вічність наша найдорожча

МАМЦЯ

св.п.

АННА БАЛАНЧУК

нар: 16 лютого 1918 р. в Петриках Вільшанського району, Черкаська область.

Чоловік: Іван, помер 16 травня 2008 р.

Дочка : Надя з чоловіком Герберт Демпсі

Родини: Осадча, Чухліб, Вдовченко, Мироненко, Коваль.

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку повідомляємо, що 15 серпня 2011 р. в Чикаґо, Іллиной відійшла у Божу вічність наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ та ПРАБАБУНЯ

св. п.

АННА „НЮТА" КУЗИК

нар. 30 липня 1920 р. в місті Корець, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22 серпня 2011 р. в катедрі св. Володимира в Чикаґо а поховання на цвинтарі св. о. Миколая.

Залишені в глибокому смутку:

донька – ТАМАРА
син – ОРЕСТ
внучка – УЛЯНА з мужем MICHAEL та синочком МІСЬОМ
братова – ІРЕНА КУЗИК з синами МИРОНОМ, ЗЕНОНОМ та РОМАНОМ з родинами.

Вічна Її пам'ять!